

NOWA REFORMA

Redakcja w Krakowie przy ulicy Jagiellońskiej 1. 10 na II-m piętrze.

Prenumerata wynosi:

W Krakowie 24 kor. rocznie, 2 kor. miesięcznie
w Austro-Węgrzech z jednorazową przesyłką 32 k.
rocznie, 2 kor. 70 hal. miesięcznie.
z dwurazową przesyłką 38 koron rocznie,
3 kor. 20 hal. miesięcznie.

Inseraty po 20 halerzy za wiersz petitowy
Nadesłane po 60 hal. za wiersz petitowy.

ADMINISTRACJA

w Krakowie przy ulicy św. Anny 3, na parterze

Cena numeru 6 hal. — z przesyłką pocztową 8 hal.

Tuż przy brzegu.

(Koresp. „N. Reformy“).

Lwów, 26 I. 1914.

Od niedzieli obradują tutaj przedstawiciele stronnictw polskich pod przewodnictwem marszałka hr. Gołuchowskiego i przy nieustannym udziale namiestnika, dra Korytowskiego, nad sfinalizowaniem reformy wyborczej.

Obrady te poprzedziły rokowania, które zarówno marszałek, jak namiestnik, przeprowadzili z Rusinami i z ks. metropolitą Szeptyckim. Dały one ten rezultat, że stronnictwa polskie znalazły powód do ożywionej wymiany myśli. Chodziło o ponowne stwierdzenie istniejącej w obozie polskim solidarności i dalsze jej umocnienie przez powzięcie wspólnych postanowień co do dalszego postępowania wobec oczekiwanych, dalszych kroków w sprawie zbliżenia obu narodowych obozów na gruncie reformy.

Przebieg tych obrad, z natury rzeczy najściślej poufnych, obfitował w momenty bardzo dramatyczne. Stronnictwa polskie udali do przezwyciężenia rzecz najtrudniejszą, bo własne uczucia, które wykryte już i ostatecznie stwierdzone, stosunki Ukraińców z hakatystami, na ciężką wystawiły próbę.

Właściwy jednak — zapewne historyczny — moment nastąpił na wspólnym posiedzeniu przyzwoitych klubów polskich i ukraińskiego przy udziale metropolity Szeptyckiego. Posiedzenie to naznaczone na dzisiaj na godzinę 3-cią popołudniu, rozpoczęło się o pół godziny później w sali Unii Lubelskiej. Zajął je marszałek, oświadczając, że przeczyta wszystkich stronnictw polskich, stojąc na gruncie rządowego projektu reformy wyborczej, chciałby usłyszeć propozycje ze strony ruskiej.

Na to dr. Eosij Lewicki oświadczył, że dziwi go enuncjacja marszałka, ponieważ z motywów wniosku hr. Wodzieńskiego w sprawie puzerwania obrad subkomitetów w grudniu, wynikałoby, że to właśnie strona polska, a nie ruska, ma wystąpić z propozycjami. Przemówienie prezesa klubu ukraińskiego, spokojne w tonie, obfitowało w akcenty ugodowe.

Znowu zabrał głos marszałek oświadczając, że stronnictwa polskie stoją bezwzględnie przy żądaniu, aby Wydział krajowy liczył ośmiu członków, w czem dwóch Rusinów. Co się zaś tyczy drugiego punktu spornego liczby dwumandatowych okręgów wlejskich, to przyjął stronnictwa polskich uważają dyskusję dalszą za możliwą.

Teraz zapadło długie i nudne milczenie. Po dobrej chwili przerwał je dopiero namiestnik, zwracając się do Rusinów z żądaniem, aby jednak ze swej strony wystąpili z jakimś oświadczeniem, tem bardziej, że pozostałe różnice są już bardzo małe i że dla dobra kraju w sprawie reformy wyborczej larwością można potrzebne porozumienie osiągnąć. Dalej zwraca namiestnik uwagę na to, że mar-

szalek i ks. metropolita Szeptycki podjęli rokowania w imieniu obu narodów, i apeluje do obecnego na sali ks. metropolity, aby w tym kierunku oświadczenie ze swej strony złożył.

Deklaracja ks. metropolity Szeptyckiego.

Odpowiadając na wezwanie namiestnika, złożył ks. metropolita Szeptycki obszernie oświadczenie. Ks. metropolita mówił najpierw po rusku, potem zaś po polsku. Przemówienie, owiane uczuciem serdeczności, pełne pięknych myśli, doskonałe w formie, wywarło na słuchaczach silne wrażenie. Stanowi ono niewątpliwie punkt kulminacyjny dotychczasowych rokowań w sprawie reformy wyborczej. Oto tok myśli przemówienia metropolity. Zaczyna od bardzo dobitnego stwierdzenia, że nie przemawia w imieniu klubu ukraińskiego, ale w imieniu własnym, jako obywatel kraju, którego dobra i wszechstronnego rozwoju w interesie obu narodów najgoręcej pragnie. W sprawach politycznych nie lubi zabierać głosu. Jeżeli jednak czyni to teraz, to dlatego, że jako biskup katol. poczuwa się do obowiązku przyczynienia się do tego, aby dzieło pacyfikacji kraju i zgody obu narodów dla dobra ich wspólnego jak najszybciej przyszło do skutku. Z tego też powodu, staje tu na stanowisku nie politycznym, ale ogólnokrajowym i proponuje:

1.) Aby Rusini zgodzili się na ośmiu członków wydziału krajowego, w czem dwóch Rusinów, z tem jednak zastrzeżeniem, że ten stosunek nie może zmienić procentowego stosunku w zastępstwie Rusinów w komisjach sejmowych i w instytutach, przez Sejm obywateli.

2.) Aby stronnictwa polskie zgodziły się na zredukowanie liczby dwumandatowych okręgów wlejskich z 16 na 12, bo Rusini już przez zgodę swoją na 12 takich okręgów składają dowód, że uznają prawa Polaków we wschodniej Galicji jako ludności rdzennej.

3.) Wreszcie, aby stronnictwa polskie, aczkolwiek leży to poza kompetencją Sejmu, zgodziły się na wznowienie rokowań w sprawie założenia uniwersytetu ruskiego.

Ks. metropolita zastrzega się, że nie chce przez poruszenie tej sprawy stawiać jakiegokolwiek „juntim” między nią a reformą wyborczą, ale proponuje wypowiedzenie i strony polskiej w tej sprawie jedynie w tym celu, aby przez to usunąć jeszcze jeden powód do nieporozumienia i waini i aby wzmocnić jeszcze bardziej ten grunt zgody wzajemnej, na którym stanęłyby oba narody, przeprowadzając wspólne reformy wyborcze.

Wspomniałszy jeszcze raz o wspólnych losach dziejowych i o wspólnej obu narodów przyszłości, kończy ks. metropolita słowami:

„Proszę panów zastanowić się nad tą moją propozycją i poddać ją pod obrady klubów. A zarazem proszę Was, aby smutna chwila i błędy jednostek nie naraziły waszego spokoju w obradach i po-

stanowieniach co do tej niezmiernie ważnej sprawy”. Zdanie o „smutnej chwili” i „błędach jednostek” zrozumiano powszechnie jako aluzję do nieenych knoaw ruskich z hakatystami i do wrażenia, jakie rawelacye o nich w społeczeństwie polkiem wywarły.

Teraz z kolei zabrał znowu głos marszałek, oświadczając, że propozycje ks. metropolity podda pod rozważenie, co do uniwersytetu zaś wskazując na to, że Koło polskie, w Wiedniu już w maju wypowiedziało się zasadniczo za uniwersyteciem.

Wreszcie dr. Lewicki imieniem Rusinów oświadczył, że propozycje ks. metropolity przyjmuje „ad referendum”.

Na tem zakończyło się wspólne posiedzenie. Kluby udały się na narady.

Kluby: lewicy, narodowo-demokratycznej, i ludowej, załatwiły się ze sprawą stosunkowo krótko. Natomiast w klubach autonomistów i centrum narady, często bardzo burzliwe, przeciągnęły się znacznie dłużej.

Dziś wieczorem o godzinie 9-tej zbiorą się przyzwoitych klubów dla wspólnych narad nad propozycjami. Jutro zaś rano odbędzie się derwdujące dla reformy wspólne posiedzenie wszystkich klubów.

W ten sposób sprawa reformy wyborczej weszła w okres ostatecznego rozstrzygnięcia. Okres ten jest bardzo krótki. I wedle wszelkiego prawdopodobieństwa zakończy się już jutro, tak, że jutro w południe, (t. j. dziś w południe przyp. red.), będzie już wiadomem, czy reforma dojdzie do skutku, czy też rozbijsie się i urknie tym razem na czas nieograniczenia długi.

Lewica sejmowa, a z nią stronnictwo ludowe, a także i narodowo-demokratyczne stanęły na stanowisku, że propozycje ks. metropolity należy przyjąć. Liczbę dwumandatowych okręgów zmniejszyć do czterech, a w sprawie uniwersyt. ruskiego dać oświadczenie, że po załatwieniu reformy wyborczej stronnictwa polskie będą skłonne nawigzać rokowania. Wątpliwą dotąd jest decyzja obu klubów polskich, no i samych — Ukraińców, o których do tej pory niema jeszcze pewności, czy nie zderzawują własnego metropolity. W każdym razie głosy tego rodzaju dają się obecnie słyszeć z ich obozu. Nieprzejednanie największe okazuje — „najumiarkowazszy” Rusin, a dawniej „starorusin” dr. Korol...

Wszystko to jednak rozstrzygnie się do jutra.

Telegramy.

Lwów, 27 stycznia.

O północy sytuacja była groźna. Namiestnik i marszałek zagrozili dymisją i opuścili zebranie przyzwoitych klubów polskich. Wyłano do nich „deputacje”.

Sytuację dzisiaj w południe uważają za lepszą i dziś spodziewają się zgody.

— Kwiecień dzieła redakcyjnego „Nowej Reformy” na 6-tej stronie.

Y. LULAWSKI

PROFESOR BUTRYM

Powieść współczesna.

(Z cyklu: „Laga feminae“).

32.

(Ciąg dalszy.)

— A, tego niech pani nie mówi! Ja będę bronił małżeństwa. Przecież to jest najczystszy i jedyny możliwy sposób złączenia się i życia dwojga ludzi. Kocha się naprawdę tylko swoją kobietę... Widzi pani, to jest jak pogodny dzień po różnych burzach życia, — pogodny, jasny, cichy, słoneczny dzień...

Patrzyła nań — trochę zdumiona.

— Rzeczywiście jest pan wynowny... Czy aby — zażądała się naraz — nie myśli pan sam ożenić się? Zaczernił się mimowoli i skłonił głowę.

— Tak, proszę pani. Było to dla niej tak niespodziewane, że nie wierzyła prawie, iżby mówił poważnie.

— Pan? pan się żeni!

— Czyż to jest tak bardzo dziwne?

— Niby pani o to nie był posadził. Z kimże?

— Jak się zwykle żeni kierownicy teatrów. Z jedną z moich artystek.

Rozłysnęło jej nagle w głowie.

— Z kądż — ?

— Tak, z kądżną Heleną Hazarapoljanową. Tej zimy odbędzie się ślub.

Pani Zoska zadumała się, zapomniałszy mu nawet złożyć życzeń. —

VI.

Przez kilka dni po otrzymaniu krótkiej kary od żony, Butrym nie wychodził prawie ze swej uniwersyteckiej pracowni. Nawet syna zdał niemal zupełni-

na opiekę jakiejś starszej krewnej, którą na czas nieobecności marki do domu wprowadził; widywał go za ledwie przez godzinę w południe, wieczorem bowiem, gdy wracał, Jacuś spał już zazwyczaj.

Zo znajomymi także nie wiele się spotykał. Doktora Krsoluckiego odwiedził dwa czy trzy razy na krótką chwilę; niegocki, przepadł mu tak, że o istnieniu jego wiedział już tylko z ogłoszenia o wykładach, przybitego na czarnej tablicy w uniwersyteckim przedsionku.

Zył sam — i myślał. A myśli jego w dwie rozchodziły się strony, jakby dwie gałęzie jednego drzewa... I ta tylko była różnica, że w jednym kierunku myśli uporeczywie zwracał wolę i nie dochodził w nim właściwie do żadnego rezultatu, podczas gdy w drugim same, gdy ich nie pinował, uciekały i przynosiły mu niespodziewane wyniki, których wcale nie pragnął. —

(C. d. n.)

Rokowania o sejmową reformę wyborczą.

Czytamy w „Gaz. Narodowej“ pod datą 26. b.m.: „Dziś przedpołudniem zebrały się prezydya wszystkich sześciu polskich klubów sejmowych na wspólne posiedzenie.

Konferencya ta skończyła się uchwałą odbycia popołudniu wspólnej konferencyi z metropolitą ks. Szeptyckim.

Popołudniu o 3:15 zebrały się prezydya klubów polskich, a gdy przybył metropolita ks. Szeptycki i namiestnik, marszałek hr. Góluchoński zagał zebrać. Stwierdził, że polskie stronnictwa bezwzględnie stoją przy składzie Wydziału kraj. 8 : 2, a co do innych punktów czekają na propozycje ruskie.

Namiestnik stwierdziwszy, że różnice są małe a położenie kraju ciężkie i że w międzyczasie metropolita i marszałek prowadzili rokowania, zwrócił się do ks. Szeptyckiego, aby poczynił swoje propozycje.

Ks. metropolita Szeptycki radzi nie zrywać i nie odraczać sprawy. Podjął się pośrednictwa niechętnie jako biskup, ale jako obywatel kraju dla dobra obu narodów. Nie upoważniony ani przez posłów ani przez klub czyni we własnym imieniu następujące propozycje:

1. Skład Wydziału kraj. niech będzie wedle projektu rządowego 8 : 2, ale to nie przesądza klucza do komisji sejmowych i instytucji krajowych, który ma być taki, jak w plenum Sejmu 27-2.

2. Okręgów dwumandatowych wiejskich niech będzie nie 16 ale 12. Polacy sam fakt przyjęcia przez Rusinów zasady proporcjonalności niech zechcą przyjąć jako uznanie praw Polaków do tej ziemi.

3. Jeśli reforma ma być krokiem do ugody, należy utorować drogę do prawdziwej zgody. Nie o funtym chodzi, ale o wypowiedzenie przez prezydya polskich klubów poglądu na sprawę uniwersytetu ruskiego. Ten pogląd niech się wyrazi w tem, że stronnictwa polskie godzą się na wznowienie rokowań w sprawie uniwersytetu ruskiego.

Prośba o oddanie tych punktów pod rozwagę klubów i radę: wnieśmy się ponad zrozumiałe przykre chwile obecne (aluzya do rewelacji Krysiaka), a pamiętajmy o chwili historycznej, — zakończył metropolita.

Marszałek oznajmił, że kluby są zwołane na dziś 4. popoł. i propozycje metropolity będą do ich wiadomości podane.

W kwestyi uniwersyteckiej zauważył marszałek, że nie zostaje ona w żadnym związku ze sprawą reformy i co do niej oświadcza już teraz imieniem wszystkich stronnictw polskich, że one zawsze odnoszą się i odnoszą do niej życzliwie, a stoją na gruncie uchwały Koła polskiego.

Prezes klubu ukraińskiego K. Lewicki oznajmił, że propozycje metropolity weźmie tak samo ad referendum na klub ruski.

W końcu postanowiono w tym samym komplecie, a więc i z metropolitą zebrać się jutro o 10. rano.

Następnie o 4:30 zebrały się w rozmaitych salach poszczególne kluby sejmowe.

(Telefonem.)

Wiedeń, 27. stycznia.

Dzienniki tutejsze, zwłaszcza „N. Fr. Presse“, podają wyczerpujące sprawozdania o rokowaniach ugodowych we Lwowie. Według doniesień tych pism, gdy metropolita Szeptycki przedłożył swoje wnioski kompromisowe a marszałek na nie odpowiedział przywódcy ukraińscy oświadczyli, że przyjmują wnioski metropolity ad referendum.

To oświadczenie w obozie polskim wywołało tem większe zdziwienie, że sądzono, iż metropolita sformułował swoje wnioski po poprzednim porozumieniu się z Rusinami.

Po dłuższej naradzie, która trwała do godz. 1 w nocy, klub ukraiński zaakceptował wnioski metropolity, ale tylko pod warunkiem, że Polacy zgodzą się na nie bez żadnych zastrzeżeń.

Na naradach autonomistów i centrum stwierdzono, że kluby te trwają przy kompromisie, zawartym przez stronnictwa polskie, i że nowa enuncyacya w sprawie uniwersytetu ruskiego jest zbyteczna.

Demokraci pierwszy punkt wniosku metropolity przyjęli, drugi uznali za podstawę, nadającą się do dalszych rokowań. W zasadzie demokraci nie są przeciwni oświadczeniu w sprawie uniwersyteckiej.

Austria przez w agitację ha-katystów.

Berlin. (WAT) Berlińska „Deutsche Tagesztg.“ zamieszcza pomiędzy ostatnimi telegramami w wydaniu swym niedzielnym następujący telegram swego korespondenta wiedeńskiego:

„Ze strony miarodajnej dowiaduję się, że ambasador austro-węgierski w Berlinie, hr. Szögyeny-Marich, z polecenia austro-węgierskiego ministerium dla spraw zagranicznych, poczynił w Berlinie kroki z powodu działalności Towarzystwa kresów wschodnich w Galicji wschodniej“.

„Deutsche Tagesztg.“ dodaje, że potwierdzenia tej wiadomości, która nadeszła o późnej godzinie, nie można już było otrzymać.

Podobny telegram swego korespondenta wiedeńskiego zamieszcza także berlińska „Morgenpost“, która donosi:

„W dobrze poinformowanych kołach obiega pogłoska, że ambasador austro-węgierski w Berlinie, hr. Szögyeny-Marich, w sprawie działalności Osmarkvereinu zwrócił się do niemieckiego urzędu dla spraw zagranicznych z życzeniem, aby podburzająca działalność tego Towarzystwa ustała, gdyż Austrii potrzebna jest zgoda pomiędzy Rusinami i Polakami, których Osmarkverein pragnie z sobą poróżnić.“

Ogłoszenie pragmatyki służbowej.

Wiedeń. Jak się Biuro korespondencyjne dowiaduje, ogłosi jutrzejsza Wiener Zeitung:

1. Ustawę z dnia 25. stycznia 1914 r. w sprawie stosunku służbowego urzędników państwowych i służby państwowej (pragmatyka służbowej),
2. Ustawę z dnia 25. stycznia 1914 r. zmieniającą kilka postanowień ustawy z dnia 25. września 1908 r. w sprawie uregulowania poborów nienależących do kategorii służby czynnych służących państwowych (podurzędnicy i służący),
3. Rozporządzenie całego ministerstwa z dnia 25. stycznia 1914 r. w sprawie przyznania jednorazowego datku osobom w czynnej służbie państwowej,
4. Rozporządzenie całego ministerstwa z dnia 25. stycznia 1914 r. ustalające szczególne udogodnienia przy zastosowaniu paragrafu 50, ust. 3, paragrafu 51, ust. 6 i paragrafu 57, ust. 1. lit. e dla urzędników państwowych wyszłych ze stanu podoficerów, mających uprawnienia specjalne, a to na podstawie art. III. ust. 2 ustawy z dnia 25. stycznia 1914 r.
5. Rozporządzenie całego ministerstwa z dnia 25. stycznia 1914 r. z okazji wejścia w życie ustawy z dnia 25. stycznia 1914 r. kilka postanowień o wliczaniu czasu służby wstępnej służących państwowych należących do kategorii służby (podurzędnicy i służba) w celu posunięcia do wyższych poborów,
6. Rozporządzenie całego ministerstwa z dnia 25. stycznia 1914 r. w sprawie przeprowadzenia § 61 ust. 3. ustawy z dnia 25. stycznia 1914 r. oraz w sprawie wliczania państwowej służby pomocniczej w ogólności przy zaopatrzeniu urzędników państwowych,
7. Rozporządzenie całego ministerstwa z dnia 25. stycznia 1914 r. w sprawie kancelaryjnego personelu pomocniczego przy władzach państwowych urzędach i zakładach,
8. Rozporządzenie całego ministerstwa z dnia 25. stycznia 1914 r. zmieniające postanowienia art. II. rozporządzenia z dnia 23. marca 1907 r. i art. II. § 1. punkt 1. rozporządzenia z dnia 27. września i ustanawiające nowy szemat dla zasług dziennych („Taglohn“) służących pomocniczych przy władzach państwowych, urzędach i zakładach, względnie wysokość normalnej kwoty, mającej być przyjmowaną za podstawę do wynierania zaopatrzenia dla służących pomocniczych.

Ogłoszenie to zawiera także doniesienie, że w najbliższych dniach będzie wydanych kilka obszernych rozporządzeń i wskazówek, dotyczących przeprowadzenia pragmatyki służbowej, szczególnie rozporządzenie całego ministerstwa w sprawie zaliczenia poszczególnych kategorii urzędników rozmaitych gałęzi służby i działów do grup, według § 52. ustawy z dnia 25. stycznia 1914 r. o stosunku służbowym urzędników państwowych i służby państwowej (pragmatyki służbowej), według których ustalony jest szemat posuwania do wyższej klasy płacy.

Dalej ogłoszone będzie rozporządzenie całego ministerstwa w sprawie czterocznego wypłacania dodatku aktywnego i ekwiwalentu kwaterowego, rozporządzenie ministerstwa wyznań i oświaty w porządku z ministerstwem obrony krajowej i robót publicznych, które ustali pojęcie szkoły średniej, po myśli ustawy z dnia 25. stycznia 1914 r. w sprawie stosunku służbowego urzędników państwowych i służby państwowej (pragmatyki służbowej).

Sytuacja w Radzie państwa.

Wiedeń, 27. stycznia.

Dziś o 4 popołudniu komisya budżetowa, po długiej przerwie, znów podejmuje swe obrady. Mimo że czescy agraryusze nadal oświadczają, iż nie myślą zmienić swej taktyki obstrukcyjnej, jednak w kołach parlamentarnych przeważa stanowczo zaparcywanie, że uda się załatwić parlamentarnie prowizoryum budżetowe, przypuszczają bowiem, że agraryusze czescy nie zechcą posunąć się aż do ostatecznych granic i w końcu nie będą się dłużej opierać uchwaleniu prowizoryum budżetowego.

Za obstrukcyą w najostrzejszej formie jest właśnie tylko garska najwścieklejszych zwolenników byłego ministra Praszka, zaś umiarkowane skrzydło agraryusów pod przewodnictwem posła Udršala właściwie bardzo niechętnie popiera obstrukcyę.

Agraryusze czescy wczoraj odbyli w Pradze konferencyę, na której najwidoczniej zapadła uchwała co do dalszej taktyki. Jeżeli obstrukcyoniści nie zechcą porzucić swojej dotychczasowej taktyki, to stronnictwa większości na wszelki wypadek podejmą energiczną próbę zwalczania obstrukcyi.

Prezydium Izby spodziewa się, że komisya budżetowa w ciągu dwóch dni zdoła załatwić swoje prace, tak, że we czwartek mogłoby się odbyć posiedzenie plenarne. W piątek Izba uporządkuje się ostatecznie z prowizoryum budżetowym, poczem nastąpiłoby odroczenie Izby mniej więcej aż do 10. marca. Dnia 3. lutego rozpoczęłyby się sesye sejmowe, które miałyby potrwać około 4 tygodnie.

W sprawie rokowań ugodowych niemiecko-czeskich na razie nie powzięto jeszcze żadnych decydujących uchwał. Tak niemieckie jak czeskie stronnictwa badają dopiero przedłożone przez rząd elaboraty, które wczoraj zostały uzupełnione. Rząd przesłał mianowicie niemieckim i czeskim zastępcom projekt nowej ordynacyi krajowej. Projekt ten kryje się prawie zupełnie z propozycjami, ułożonemi swego czasu przez komisję narodowo-polityczną. Jak donoszą z Pragi, hr. Stuergh wreczył prezydium niemieckich i czeskich socjalistów przez namiestnika Thuna elaboraty dotyczące ugody. Prócz tego materiały ugodowy przesłany zostanie wszechniemcom i czeskim realistom jakoteż czeskiemu stronnictwu prawnopństwowemu.

Zgromadzenie Rusinów w Wiedniu.

Wiedeń. Wczoraj odbyło się tu bardzo liczne zgromadzenie Rusinów wiedeńskich. Zebranych powitał poseł Dmistrzański, przewodniczył poseł dr. Oleśnicki, zastępcą jego wybrano audytora generalnego Pawlucha. Poseł dr. Eugeniusz Lewicki złożył referat. Po obszernej dyskusyi zgromadzenie przyjęło wniesioną przez referenta rezolucyę, w której między innemi powiedziano: „Zgromadzenie wiedeńskich Rusinów stwierdza z okazji procesu 94 Rusinów węgierskich, iż nadspodziewane powodzenie agitatorów moskatońskich wśród chłopów ruskich na Węgrzech przypisać należy w pierwszym rzędzie ucieszeniu i narodowemu uciskowi tych ludzi od czasu zaprowadzenia dualizmu na Węgrzech. Niesumienni agitatorowie austriaccy, uwiedzeni przez agentów rosyjskich i w związku ze zdrajcami narodu ruskiego, wyżytkali ciemnotę i zacofanie tych ucieszonych chłopów dla swoich celów. Zgromadzenie zastrzega się też energicznie przeciw uchwałom zwołanego przez rusofilińskiego posła Markowa na 27. bm. do Wiednia wiecu słowiańskiego. Zgromadzenie zwraca uwagę rządowi, że propaganda rosyjska wśród ludności ruskiej monarchii przybiera coraz większe i groźniejsze rozmiary i stanowczo interwenyja czynników miarodajnych jest konieczną. W szczególności zaś stronnictwo rządzące na Węgrzech musi być w interesie państwa zmuszone do zarzucenia raz na zawsze stosowanego wobec Rusinów na Węgrzech systemu ucisku narodowego.“

Proces o agitację rusofilińską.

Marmaros Sziget. Na wczorajszej rozprawie przesłuchiowano 18 letniego Michała Bożuka. Przyznaje on, że rozszerzał podburzające pisma ulotne, sądzi jednak, że jest niewinnym, ponieważ nie miał możności ocenić, że czyn ten jest karygodnym.

Zjazd bałkański w Petersburgu.

Wiedeń. W tutejszych kołach politycznych przywiązują wielką wagę do konferencyi, jakie mają się odbyć w Petersburgu z okazji równoczesnego pobytu tamże kilku polityków bałkańskich i serbskiego następcy tronu. Sądzą, że nie brakuje prób, zdążających do ponownego utworzenia Związku bałkańskiego, że jednak niema obecnie o tem mowy, aby próba taka mogła wydać pożądane przez rosyjskich nacjonalistów rezultaty.

Konferencya z Pasieczem

Petersburg. Serbski prezydent ministrów Pasiecz dziś odbędzie dłuższą konferencyę w sprawie albańskiej z prezydentem ministrów Kokowcewem i ministrem spraw zagranicznych Sazonowem. Dziś po południu Pasiecz będzie na posłuchaniu u cara.

Wypadki w Albanii.

Interwensya mocarstw

Wiedeń. W sprawie pogłoszek o wysadzeniu na ład międzynarodowych oddziałów wojskowych w Walonie donosi korespondent „N. Fr. Presse“:

Kiedy Ismail Kemal podał się do dymisyi, komisya kontrolna wysłała delegata do Durazzo, aby

nakłonił także Essada paszę do dymisji. Essad pasza odpowiedział, że gotów jest to uczynić, jeżeli ukonstytuuje się gabinet pod neutralnem kierownictwem, do którego on mógłby wstąpić, jako minister wojny. Na to żądanie komisya nie dała jeszcze Essadowi odpowiedzi. Jak słyhać, mocarstwa zamierzają podjąć zbrojną interwencję na wypadek, gdyby Essad chciał stawiać opór zarządzeniom komisji. Sądzą jednak, że do tego nie przyjdzie i że instalacja ks. Wieda odbędzie się bez żadnych przeszkód.

Austria wobec Albanii

Wiedeń. Wbrew odmiennie brzmiącym wiadomościom stwierdza „Wiener Allgemeine Ztg.“, że Austro-Węgry nie czynią żadnych przygotowań wojskowych do ewentualnej interwencji w Albanii, do której tembardziej nie ma żadnego powodu, że położenie w Albanii jest zupełnie uspokajającym.

Przyjazd ks. Wieda.

Rzym. Agencya Stefaniego donosi z Walony, że Izmael Kemal udał się do Brindisi, skąd udaje się do Rzymu. Po kilkudniowym pobycie w Rzymie uda się Izmael Kemal do Berlina do księcia Wieda.

W Albanii spokój

Wiedeń. „N. Freie Presse“ ogłasza wywiad z albańskim politykiem Fajkiem bejem Konicą, który między innemi zapewnił, że w Albanii panuje spokój i że cały lud albański nie życzy sobie zamęcenia pokoju. Tylko w wyższych warstwach narodu są pewne burzliwe żywioły, które mogą się stać niebezpiecznymi. Są to ludzie, których dochody majątkowe nie stoją w żadnym stosunku do ich pozycji społecznej, zaś będą popierać wichrzenia, pochodzące ze strony tureckiej. Europa popełniła fatalny błąd, powinna bowiem była już dawno rozstrzygnąć kwestję obsadzenia tronu. Ks. Wied cieszy się już wielkimi sympatjami w Albanii i będzie powitany entuzjastycznie.

Pożyczka albańska.

Paryż. Temps donosi, że tymi dniami odbyła się konferencja hr. Berchtolda z francuskim ambasadorem p. Dumainem w sprawie pożyczki albańskiej. Rząd francuski gotów jest wziąć udział w udzieleniu pożyczki, o ile przy jej sfinalizowaniu zasada równouprawnienia wszystkich mocarstw będzie uszanowana. Żądanie to dotyczy także albańskiego banku państwowego, który powinien być założony na podstawie międzynarodowej i nie może opierać się tylko o Austro-Węgry i Włochy.

Z Balkanów.

Zaburzenia w Bułgarii

Bukareszt. Tutejsze dzienniki donoszą, że z powodu rozwiązania sobrania przyszło w wielu miejscowościach Bułgarii do zaburzeń i starć. Przywódcy opozycji uchwalili wysłać do króla deputację z żądaniem, by Radosławow podał się do dymisji. Dzienniki rumuńskie twierdzą, że położenie w Bułgarii jest krytyczne.

Groźba stanu oblężenia

Sofia. (WAT.) Walka wyborcza przybiera tu coraz ostrzejszą formę. Rząd zamierza ogłosić stan oblężenia, aby zapobiec rozszerzaniu się prądów antydemokratycznych i antymonarchicznych.

Bu garyja pożyczka

Londyn. Bułgaria portraktuje tu o podjęcie pożyczki w wysokości 20 mil. f. szterl.

Sojusz bułgarsko-turecki.

Sofia. (WAT.) Z dobrze poinformowanego źródła donoszą, że nieprawdą jest jakoby Bułgaria z Turcją zawarła sojusz zaczepno-odporny przeciwko Grecji.

Venizelos w Berlinie.

Berlin. Prezydent greckich ministrów Venizelos konferował wczoraj z sekretarzem stanu urzędu spraw zagranicznych Jagowem, poczem wziął udział w śniadaniu w poselstwie rumuńskim. Venizelos zabawił w Berlinie kilka dni.

Berlin. W kołach dyplomatycznych oświadcza się, że głównym przedmiotem konferencji Venizelosa z tutejszemi osobistościami dyplomatycznymi jest kwestya wysp Egejskich, nie zaś kwestya pożyczki.

Decyzja rumuńskiego następcy tronu.

Berlin. Rumuński następca tronu, ks. Ferdynand, odwiedził wczoraj kanclerza państwa, z którym dłuższy czas konferował.

Krwawe starcie w Lizbonie.

Wiedeń. Oficjalne depesze z Lizbony donoszą, że podczas wczorajszych manifestacji po dymisji prezydenta ministrów Costy, przyszło do starć na ulicach i że eksplodowała jedna bomba, przezem kilka osób zostało rannych.

O wiele gorzej przedstawiają sytuację depesze prywatne, które otrzymały tutejsze dzienniki. Według tych doniesień, starcia między zwolennikami a przeciwnikami ministra Costy trwały przez ca-

łą noc. Kilkakrotnie musiała wkraczać policja i wojsko. Podobno eksplodowało niemniej, niż 8 bomb w rozmaitych punktach miasta. Kilka osób zabitych, bardzo wiele rannych.

Telegraficzne i telefoniczne wiadomości.

O dodatki kresowe.

Berlin. (WAT.) Konserwatyści, narodowo-liberalni i postępowcy przygotowują na plenum parlamentu wspólny wniosek, żądający uchwalenia dodatku dla kresów wschodnich. Jakkolwiek dodatek ten został już odrzucony przez komisję i będzie też prawdopodobnie odrzucony przez plenum parlamentu, stronnictwa wymienione zgłaszają ów wniosek, aby mieć sposobność do gwałtownego zaatakowania Polaków.

Strajk studentów.

Wiedeń. Gmach akademii eksportowej, przed którym wczoraj wieczorem odbyły się burzliwe demonstracje słuchaczy, jest strzeżony przez policję. Studenci strajkują dalej i oświadczają, że tak długo nie będą uczęszczali na wykłady, dopóki akademii eksportowej nie zostaną przyznane wszystkie prawa szkół wyższych.

Wypadek min. Berchtolda

Wiedeń. Gdy minister spraw zagranicznych, hr. Berchtold, wczoraj wieczorem jechał powozem do ministerstwa spraw zagranicznych, spłoszył się konie w Operngasse. Skutkiem tego, że asfalt był śliski, konie upadły, przyczem zламаł się dyszel. Hr. Berchtold nie odniósł żadnego szwanku i udał się pieszo do ministerstwa.

Rokowania czerko-niemieckie.

Praga. Niemieccy posłowie oświadczyli, że na postanowienia dotyczące miasta Pragi, zawarte w elaboracie rządowym, absolutnie zgodzić się nie mogą.

Kara za demonstracje.

Petersburg. Kilku robotników ukarano miesięcznym aresztem za udział w demonstracji ulicznej w dniu 22 b. m.

Pożyczka rosyjska

Paryż. Według doniesień z kół giełdowych, podpisano układ, dotyczący pierwszej części rosyjskiej pożyczki kolejowej, w wysokości 650 milionów rubli. Kurs emisyjny pożyczki, która będzie 4 procentowa, oznaczono na 92.

Aresztowanie giełdźlarza.

Paryż. Aresztowano tu wczoraj spekulanta giełdowego i wydawcę dziennika finansowego, Alberta Germaina, który właściwie nazywa się Władysław Pietrusiński: zamienił swe przedsiębiorstwo w towarzystwo akcyjne i przy tem, przez sfingowane subskrypcje, największą część udziałów sobie zabezpieczył, przez co poszkodował innych akcjonariuszów. Na zarządzenie sędziego śledczego aresztowano i skonfiskowano w kasie dziennika Germaina 100.000 fr. Pietrusiński założył protest przeciw aresztowaniu i twierdzi on, że jest ofiarą nieprzyjaćli politycznych.

Katastrofa podczas przedstawienia.

Bruksela. (WAT.) Donoszą tutaj z miejscowości Djokjokarte na wyspie Jawie, że podczas przedstawienia kinematograficznego, danego w stodole przez dwóch przybyłych tu Anglików, powstał pożar, wskutek którego zgineli ci Anglicy i 50 krajowców.

Wielki strajk w Londynie.

Londyn. (WAT.) Bezrobocie robotników budowlanych rozszerza się i objęło już 30 tys. robotników. Jeżeli pracodawcy zastosują lokant, to bezrobociem dotkniętych będzie 150.000 ludzi. Również strajk tragarzy węglowych trwa w dalszym ciągu i nie ma widoku, aby zakończył się prędko, ponieważ obie strony zacięły się w swoim uporze.

Nowe trzęsienie ziemi w Lepanto

Ateny. (WAT.) Onegdaj po południu nastąpiło znowu silne trzęsienie ziemi w Lepanto. Część fortecy zawaliła się. Siedm domów zostało poważnie uszkodzonych. Szkody w materjałach są wogóle wielkie, ofiar w ludziach na szczęście nie było.

Pożar okrętu.

Londyn. Na statku „Mauretania“ należącym do „Cunard Line“, który obecnie stoi w porcie Liverpoolu, wybuchł pożar. 3 osoby zginęły, 5 rannych.

Zwycięstwo rządu w Meksyku.

Londyn. „Daily Mail“ donosi z Meksyku, że wojska rządowe odniosły wielkie zwycięstwa nad powstańcami. W ostatniej bitwie podobno padło 1200 powstańców.

Rewolucja w Haiti

Nowy Jork. (WAT.) Według telegramów z Kap Haiti przeszła cała prowincja Gonaives do obozu powstańców, których wodzem jest były gubernator i minister wojny Carnor.

Durban. Zakończył się strajk kolejowy.

Wiedeń. Profesor wydziału filozoficznego na uniwersytecie wiedeńskim radca dworu Fryderyk Jodl zmarł wczoraj.

Kronika z ostatniej chwili.

Ze względów techniczno-drukarskich, dział kroniki bieżącej zamieszczamy na następnych stronach dziennika.

Kraków, 27 stycznia.

Zebranie wierzycieli zakładów Chramca. Wczoraj po południu w sali Rady powiatowej krakowskiej odbyło się zebranie wierzycieli tow. akc. zakładów dra Chramca w Zakopanem. Udział w zebraniu wzięli także członkowie Rady nadzorczej i akcjonariusze. Przewodniczył prezes Rady nadzorczej prof. Antoni Górski. Przeprowadzono dyskusję nad stanem interesów finansowych zakładu i zgodzono się na dokonanie sanacji w kierunku spokojnego rozwikłania spłaty należności w przeciągu kilku lat. Nadto wierzyciele uznali dotychczasową działalność Rady nadzorczej, podziękowali jej za bezinteresowne trudy około zakładu i wyrazili stanowcze życzenie, aby Rada nadzorcza do konkursu nie dopuściła, gdyż konkurs przyniósłby szkodę zarówno wierzycielom, jak zakładowi, mającemu według gruntownych obliczeń świetną przyszłość, a narażonemu na chwilowe trudności z powodu niepomysłnych warunków meteorologicznych w zeszłym roku. Wierzyciele przedłożyli Radzie nadzorczej do kooperacji, jako swych zaufanych, pp. Iglickiego, Perosia, Szymborskiego i Oterowskiego.

Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej, dr. Ignacy Dembowski przy sposobności pobytu w Krakowie, przyjmować będzie we środę, 28 stycznia b. r. w godzinach południowych w biurze Delegata Namiesznika. Bliższych informacji co do czasu zasięgnięcia mogą osoby interesowane w c. k. Starostwie krakowskiem.

Ślub. Wczoraj wieczorem z powodu ślubu hr. Maryi Potockiej, córki ś. p. Andrzeja hr. Potockiego i hr. Krystyny z Tyszkiewiczów, odbył się raut na Szlaku u hr. Stanisławów Tarnowskich przy udziale licznie przybyłych krewnych i zaproszonych gości.

Ślub hr. Maryi Potockiej z hr. Józefem Tyszkiewiczem, synem Aleksandra i Maryi z Pusłowskich, odbył się dzisiaj o godz. 11 rano w kościele N. Maryi Panny. Świątynie przybrano bardzo pięknie krzewami, kwiatami, dywanami i makatami. W prezbiterium i stalach zajęli miejsca goście weselni. Ślubu po odprawionej mszy św. przed otwarciem wielkim ołtarzem, dziełem Wita Stwosza, udzielił ksiądz biskup Sapieha w asystencji X. arcybiskupa Simona. W orszaku ślubnym było dużo pięknych strojów polskich.

Wybór marszałka powiatowego. Z Rzeszowa piszą nam: W miejsce śp. Stanisława Jędrzejowicza wybrany został na onegdajszym posiedzeniu tutejszej Rady powiatowej marszałkiem p. Jan Jędrzejowicz ze Staromieścia 15 głosami, zaś 9 głosów otrzymał dr. Jabłoński, b. burmistrz miasta Rzeszowa.

Aresztowania. Wczoraj aresztowała tutejsza policja 27-letniego Stefana Mostka z Chrzanowa, który za pośrednictwem murarza Józefa Golonka usiłował w Krakowie sprzedać kosztowne brylanty. Aresztowany nie umiał wyjaśnić, skąd wziął te kosztowności, które mu w rezultacie odebrano.

Za kradzież pugłaresu z pewną kwotą pieniężną pani Maryi Lichtarowiczowej w Sukienicach aresztowano wczoraj po południu 19-letniego Salomona Laufera, znanego kieszonkowca.

Od pewnego czasu grasowała na Kaźmierzu szajka włamywaczy. Wczoraj udało się policji aresztować jednego ze współników tej szajki w osobie I-sraela Landaua vel Abrahama Wachstocka, dekoracyjnego malarza.

Za kradzież bielizny ze strychów aresztowano służącą Katarzynę Olszakównę.

Wczoraj także aresztowano 32-letniego blacharza Abrahama Horowitza w chwili, gdy zabierał prety mosiężne ze schodów w realności pod l. 6. przy ul. Długiej.

Pożar fabryk pod Łodzią. Z Łodzi donoszą pod datą 26 bm.: Wczoraj w Zgierzcu wybuchł groźny pożar, którego pastwą stała się apretura Aleksandra Kernbauma. Spłonął doszczętnie dwupiętrowy gmach wykończalni, maszyny i urządzenia fabryczne, które były ubezpieczone w Warszawskim Towarzystwie Ubezpieczeń na 300.000 rubli. Straty wynoszą 200.000 rubli. Przeszło 100 robotników pozostało na razie bez pracy. Przy ratunku dwaj fabrykanci, Oskar Gerlich i Antoni Komorowski ponieśli poważne poparzenia. Z trudnością dalo się ocalić dwie sąsiednie fabryki: Juliusza Heffmanna i fabrykę waty „As-tra“.

Zmarli. Z Zakopanego donoszą, że w sobotę zmarł tam Ludwik Staff, młody i uzdolniony poeta, piszący pod pseudonimem Jan Surzenie. Zmarł był bratem znanego poety, Leopolda Staffa. Poczytwe drukował w „Lamuse“ Żył lat 23.

Afera prof. Załozieckiego.

Prof. Załoziecki, który ciągle jeszcze jest konsulem angielskim we Lwowie, wrócił, jak donoszą pisma tamtejsze, do Lwowa. Pisma te stwierdzają dalej, że nie tylko przed rosyjskim i niemieckim, ale także przed angielskim konsulatem stoi straż policyjna.

Rektor politechniki lwowskiej ogłasza, że prof. Załoziecki już przed tygodniem zgłosił się osobiście w dziekanat wydziału chemii technicznej, prosząc o wyłączenie śledztwa w swojej sprawie.

Nadmienić należy, że p. Załoziecki uczuł potrzebę zamieszczenia w „Nouvelles Presse” obszerniejszego wyjaśnienia w sprawie zarzutów, podniesionych przeciwko niemu w rewelacjach p. Fr. Kryszka. Z wyjaśnienia tego zasługują na powtórzenie następujące szczegóły:

„Kto nie zna metod, przy pomocy których zwalczają się w Galicji narodowych przeciwników, mógłby przypuszczać, że co najmniej popełniłem zbrodnię państwową, gdyż blisko już od miesiąca jestem we wrogiej prasie przedmiotem bezustannych napadów skierowanych przeciwko osobie mej, mojemu stanowisku, a nawet mojej rodzinie. A cała moja „zbrodnia” polegała jedynie na tem, że zajmując się sprawami emigracyjnymi i otrzymawszy w tym względzie od „Ruskiego komitetu narodowego” polecenie wypracowania referatu, mniej więcej przed rokiem zamieściłem raz w „Korrespondenz des Deutschen Ostend” notatkę o robotnikach ruskich w Niemczech. Nie wiedziałem jednak, że „Korrespondenz” ta jest organem „Ostmarkenvereines”. Wybrałem przy tem formę taką, aby umożliwić powtórzenie w innych dziennikach niemieckich mojej notatki, która nie była skierowana przeciwko narodowości polskiej. Zgłaszając więc co najwyżej z powodu mej nieznanomości stosunków prasowych w Niemczech i dla tego w dobrej wierze twierdzić mogłem, że „Ostmarkenverein” nie łączy mnie stosunki. Nie uczyniłem tego, aby jako Rusin utrzymywaniem stosunków takich się gorszyć, tylko poprostu dlatego, że świadomie ich nie utrzymywałem. Aby prawdę wykazać, sam prosiłem o wdrożenie przeciwko mnie surowego śledztwa dyscyplinarnego i z powodu tego wykłady moje zostały zawieszone.

Tyle prof. Załoziecki. Dodac wobec tego należy, że w kwestyi emigracji, w której p. Załoziecki wypracował referat z polecenia „narodowego komitetu ruskiego” chodziło o usupianie robotnika polskiego, o wywołanie strajku rolnego w Galicji i o szkolenie Polaków, jak tego dowodzi korespondencya Hanyckiego z Tiedemannem. Nie jest to więc sprawa tak niewinna, jak ją usiłuje przedstawić Załoziecki. Wierzyć się dalej nie chce, aby działacz społeczny i konsul angielski nie miał nic o tem wiedzieć, że „Korrespondenz des Deutschen Ostend” było i jest organem hakatystycznym. P. Załoziecki dzieln, jak sam przyznaje, z polecenia „Narodowego Komitetu ruskiego”. Z polecenia i w imieniu tego samego komitetu pracował także ks. Hanycki. P. Załoziecki w swem „wyjaśnieniu” nie ma ani słowa sagany dla szkodliwej i wrogiej Polakom pracy bądź komitetu, bądź ks. Hanyckiego. Wobec tego niepodobna oprzeć się wrażeniu, że prof. Załoziecki musiał wiedzieć o ścisłych stosunkach komitetu i ks. Hanyckiego z „Ostmarkenvereinem”. A wiedząc o tem, ani ich przed tem nie przestrzegł, ani też nie polecił tacy tej niegodnej pracy, której ostrze skierowane było przeciwko Polakom.

Piękny przykład solidarności narodowej.

Z zarządu Macierzy szkolnej w Cieszynie pisać nam: Kłeski, jakie spadły na społeczeństwo nasze w dwóch latach poprzednich, zagroziły także ruiną naszym stowarzyszeniom oświatowym, w szczególności zaś Macierzy Szkolnej księstwa Cieszyńskiego. W chwili jednak ostatecznej, w chwili, gdy zdawało się, że niema już dla niej ratunku, potrafiliśmy zdobyć się na czyn, na niecodzienną ofiarność, byle tylko od upadku tej tak dla sprawy narodowej zasłużonej instytucji nie dopuścić. A głos wołania o pomoc odbił się echem nie tylko na obszarze ziem polskich, ale wszędzie — rzec można — gdzie tylko bije serce polskie: napływają bowiem datki z kolonii polskich w Bułgarii i we Francji, z głębi Rosji i z dalekiej Mandżurji, i z przeciwnego krańca naszej ziemskiej, ze Stanów Zjednoczonych i Kanady. A w składowaniu biorą udział bogaci i biedni, starzy i młodzi. Tak np. dzieci górników polskich w Lallains we Francji złożyły 10 K., młodzież szkolna z poza kordonu przeszło 5.000 K., młodzież szkół średnich na Śląsku cieszyńskim 1208 K.

Są to zaiste przykłady, które Macierz Szkolna winny zachęcić do wytrwania w podjętej pracy, a ogół polski do wytrwania w rozpoczętej ofiarności.

Komisarz rządowy w Przemyślu.

Z Przemyśla donoszą do „Słowa Polskiego”: Wskutek rezygnacji w roku zeszłym 22 radnych i 4 zastępców, namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem Krajowym po różnych pertraktacjach rozwiązało wreszcie 24 bm. Radę miejską i zamianowało dla miasta komisarza rządowego w osobie b. starosty a wiceprezydenta namiestnictwa p. Józefa Lanikiewicza, dodając mu zastępcę i 2 mężów z Rady i z poza rady jako „radę przyboczną”.

Jako asesorowie mianowani zostali Dr. Dolinski (b. burmistrz) ks. J. Federkiewicz, Alfred Fränkel (z poza Rady) dr. B. Gans (z poza Rady) inż. Hochfeld (z poza Rady) Eug. Kusiba, ks. M. Podolinski, Julian Szancer i dr. L. Tarnowski. Wprowadzenie rządowe p. Lanikiewicza jako komisarza rządowego nastąpi — zdaje się — 27 bm.

Bezrobocie drukarzy.

„Przyjmowanie cennika”. W dziennikach partyjnych publiczność czyta co kilka dni: w miejscowości lub w kraju tym a tym, przyjęło nowy cennik 10 drukarni. Za dwa dni: przyjęły cennik dwie drukarnie i t.p. Otóż objaśnić należy, że chodzi tu o małe drukarnie lub drukarnie pokątne, gdzie sam właściciel pracuje lub ma jednego robotnika. N. p. na 14 drukarni w Wiedniu, które cennik podpisywało wypadło 5 towarzyszy. Są to małe drukarnie, ekonomicznie słabe, nienależące do organizacji pracodawców, które nigdy nie wchodziły w rachubę. Jak tu chodzi o efekt cyfrowy, dowodzi najlepiej, iż do jednej drukarni krakowskiej izraelickiej, posiadającej jedną małą prasę, o formacie ograniczonym, przychodziła uroczystość trzy razy deputacya, z przewodniczącym na czele, o podpisanie cennika (nb. napróżno). Otóż takie podpisy o ile się udadza, dają potem materiał do wykazywania tyłu a tyłu „zdobyczych pozycji”.

Posrednictwo rządu w kwestyi drukarskiej.

Wiedeń, 27 stycznia.

W celu doprowadzenia do zgodnego załatwienia różnicy opinii panującej od dłuższego czasu w przemyśle drukarskim, odbędzie się we środę dnia 28go b. m. w ministerstwie handlu konferencya pod kierownictwem szefa sekcji Mataji i radcy ministerjalnego Gastelgera. W konferencyach wezmą udział przedstawiciele pryncypałów i pomocników drukarskich z Wiednia i wszystkich krajów koronnych.

Na zaproszenie ministerstwa handlu wezmą w tej konferencyi także udział członkowie urzędu taryfowego niemieckich drukarzy w Berlinie.

Konferencye te będą poufne, zastrzeżone jest jednak wydanie komunikatu o ich przebiegu.

KRONIKA.

Kraków, 27 stycznia.

Otwarcie „Piątej Wystawy Rzeźby” w pałacu sztuk pięknych przy placu Szczepańskim 1. 4. odbyło się w niedzielę przy bardzo licznych udziałach publiczności.

Oprócz tej wystawy, urządzoną została w sali „Świeclicy” wystawa obrazów następujących artystów: prof. Jacka Małczewskiego, Jerzego Karszniewicza, dyr. Juliana Fałata, Włodzimierza Kuglera, Hr. Wodziekiej Maryi, Steinhilberówny Oty, Mieczysława Trzcińskiego, Franciszka Turka, Maryana Olszewskiego, Vlastimila Hofmana, Gustawa Gwozdeckiego, Stanisława Kamockiego.

Odczyt o Wicie Stwoszu wygłosi staraniem Akad. Kola „Straży polskiej” prof. Dr. M. Żmigrodzki w środę 28 b. m. o godz. 6 wieczór w Sali Collegii Novi Nr. 35.

Posiedzenie towarzystwa lekarskiego krakowskiego odbędzie się we środę d. 28 bm. o godz. 6 wieczorem w klinice medycznej (Kopernika 15). Przemawiać i okazywać chorych będą prof. Jaworski, dr. Maryan Nowaczyński, Wachtel, prym. doc. Latkowski oraz dr. Zareba z Wadowic.

Z Tow. Technicznego. Dzisiaj we wtorek o godzinie 7 wieczorem w sali posiedzeń Towarzystwa (Straszewskiego 28 II p.) odbędzie się odczyt p. inż. W. Dziakiewicza „O projekcie wodociągu dla miasta Stanisławowa”. Goście mile widziani.

IX „Czarna kawa” urządzona przez Syndykat dziennikarzy krakowskich w sali hotelu Pollera, zgromadziła w niedzielę, jak zazwyczaj, liczną i wykwintną publiczność, zaciekawioną odrębnym jej literackim charakterem. Na program złożyły się utwory poetyckie pp. Jana Starzewskiego, Mieczysława Smolarskiego, Maryi Szpyrkówny, Heleny Oppeln-Bronikowskiej oraz Antoniego Waskowskiego, odczytane przez autorów i uproszonych artystów. „Czarna kawa” stanowił wstęp heroiny

dramatycznej naszej sceny p. Łuszczkiewiczówny która rozporządza wyjątkowymi warunkami rzeźbienia poetyckiego słowa: to też wygłoszony przez artystkę pocmat Kasprowicza „Salomea” wywołał niemiłą, huczne oklaski. Z uznaniem przyjęto też poezye p. Smolarskiego. P. Ruskowski artysta teatru miejskiego z silną przejęciem odczytał wiersz p. Waskowskiego (p. 1. „Orka”) przyjęty ze szczerem aplauzem. Publiczność zadowolona z przyjemnie spędzonego popołudnia około godz. 6 opuściła salę.

Bratnia pomoc zarejestrowana kasa zapomogowa w Krakowie, z wolnym wyborem lekarzy rozpoczyna swą czynność w niedzielę dnia 1 lutego b. r. w lokalu przy ul. Kamiełickiej 1. 21. Do kasy zapisać się mogą wszyscy ustawą do ubezpieczenia w kasach dla chorych obowiązani, jako też wszelkiego rodzaju służba.

Tow. budowy domu dla Uniwersytetu ludowego w Krakowie odbędzie d. 1 lutego o godz. 2 pop. w lokalu Uniw. lud. (Dunajewskiego 7) Walne zgromadzenie członków. Na porządku dziennym sprawozdanie i wybory.

Rabanie lodu. Magistrat m. Krakowa ogłasza, że lód ze stawów i wód biezących można pobierać jedynie za zezwoleniem miejskiego Urzędu zdrowia, gdzie poprzednio musi się odbyć bakteriologiczne i chemiczne zbadanie wody. Odnosne podania należy wnosić wprost do m. Urzędu Zdrowia.

Kurs skoków na nartach urządzi Tatrzańskie Tow. Narciarzy w dniach 29 i 30 stycznia w Zakopanem na Kalatówkach pod kierunkiem przewodnika B. Maciejewskiego. Punkt zbiorny dla uczestników w Zakopanem d. 29 o godz. 8 rano w restauracji Karpowicza.

Główne zawody hobsleightowe odbędą się w dniu 2 lutego. Nagrody w plakietkach i honorowe.

Pomyłka druku. We wczorajszym numerze w artykule p. 1. „Hakatyści i miasta w Wielkopolsce”, w ustępie szóstym, w wierszu drugim zamiast wywągowania majstrów polskiej, ma być oczywiście wykupowanie majątków polskich przez Komisję i t. d.

Przerwane demonstracje. W niedzielę wieczorem miał się odbyć w sali Starego Teatru odczyt Nachuma Sokolowa, znanego litwaka, urządzony staraniem pewnego oddziału żydowskiego. Ze względu jednak na silną agitację młodzieży akademickiej przeciw urzadzeniu takiego odczytu w Krakowie, policja krakowska w ostatniej chwili zabroniła urzadzenia odczytu. Mimo to przybyły liczne grupy młodzieży, które po krótkiej demonstracji przed gmachem Starego Teatru, dowiedziawszy się, że odczytu nie będzie, rozeszły się spokojnie.

Oszukańcze ogłoszenie. Firma „Jaszawis Eliasa” w M. Szekleńcu na Węgrzech ogłasza, że rosiła mięso wołowe i cielęce w paczkach 5 kilogramowych franko za zaliczką 4 koron. Jeden z krakowskich obywateli sprowadził taką paczkę, żądając pół wołowiny, a pół cielęciny. Otrzymał w koszyku ważącym 1½ funta, dwie szczęki dolne jalgówki ze skórą i sierścią, resztę zaś tworzyły poczemiale kości z odrobiną mięsa. Przeciwnie oszukańczej firmie obywateli ów wdroży postępowanie sądowe.

Obława na złodzieja w Rynku. W Sukienicach wczoraj popołudniem wyrwał jakiś wyrostek turebke przechodzącej tamtędy p. Maryi Richterowej. W turebce znajdowało się 300 koron. Chłopiec, widząc stróża bezpieczeństwa publicznego, począł uciekać w stronę pasażu Bielańskiego i wpadł do pasażu. Publiczność jednak zagroziła mu drogę, w sieniach pasażu, tak, że nie mógł się wydostać na ulicę. Wtedy nadeszło kilku policyantów i po długich gonitwach po gankach i schodach za złodziejem ujęto i odstawiono go „pod Telegraf”. Przed pasażem, podczas obławy zebrali się tłumy publiczności, które później odprowadziły złodzieja „pod Telegraf”. W śledztwie okazało się, że aresztowanemu jest znany kieszonkowiec i karany kilkakrotnie za liczne kradzieże Salomon Lanfer.

Usiłowane samobójstwo. W poniedziałek nad ranem usiłował pozbawić się życia zecer 19-letni Władysław B., zamieszkały przy ul. Poselskiej 1. 18. Zawiezano na miejsce wypadku pogotowie ratunkowe. Jak się okazało, niedoszły samobójca zadał sobie kilka głębokich ran w piersi ostrym nożem kuchennym. Rany są dość niebezpieczne, szczególnie jedna, zadana w okolicę serca. Po opatrzeniu przez lekarza pogotowia, pozostawiono niedoszedłego samobójcę opiece domowej. Powód samobójstwa niezany.

Sokół w Podgórzu urządzi w sobotę 30 b. m. o godz. 7 wieczorem odczyt o „Zasadach i obowiązkach sokolich”.

Uroczyste nabożeństwo za poległych w r. 1863/4 odbędzie się staraniem Sokola w Podgórzu w dniu 31 b. m. o godz. 8 rano w Kościele parafialnym.

Z kroniki podgórskiej. (Podjęcie budowy gimnazjum. Oszustwa z mięsem. Aresztowanie ławantnika krakowskiego). Wstrzymana przed kilku tygodniami budowa nowego gmachu gimnazjum na

Krzemionkach, dzięki osobistej interwencji Larnistrza m. Podgorza, i posła Maryewskiego u namiestnika we Lwowie, rozpoczęła została w tych dniach. Jak nas informują, budowę gimnazjum wstrzymano ze względu na brak funduszy państwowych.

W Podgorzu od dłuższego czasu wivają się agenci firm węgierskich sprzedaży mięsa, którzy naciągają w ten sposób publiczność, aby sprowadzała mięso z Węgier w paczkach 5 kg. Jak się okazało, do policji miejskiej zgłosiło się już kilka osób z żaleniami, że padły ofiarą agentów i niesubstancyjnych dostawców, gdyż przysłane mięso waży 1 kilo, a reszta to 2-kilogramowa paczka drewniana i 2 kilo kości.

Wczoraj w jednym z szynków podgórskich aresztowano znanego policyi krakowskiej złodzieja Fr. Góre, który przed tygodniem stoczył krwawą bitkę w kawiarni przy ulicy Długiej w Krakowie, raniąc ciężko trzy osoby. Aresztowany wtedy, wywalał się z rąk prowadzącego go policyanta i uciekł. Policya odstawiła go jeszcze wczoraj do sądu krajowego karnego w Krakowie.

Z karnawału.

Reduta prasy. Wiekach gości, którzy 7 lutego pospieszą na redutę prasy, znajdują się już zaproszenia, ozdobione udatnym rysunkiem p. Eugeniusza Kazimierskiego, a wykonane w sposób wykwintny w znanej oficynie drukarni W. L. Ancyzyca i Ski. Zaczęły już także napływać reklamacje i zgłoszenia z powodu zmiany adresu itd. Komitet uprasza o łaskawe i wczesne zwracanie się w podobnych sprawach (Jagiellońska 10. Telef. Nr. 41), aby siły wykonawcze mogły podjąć pracę, która rośnie z dniem każdym wskutek czynności organizatorskich. Wnosząc z rozmiarów, jakie przybierają te czynności, zabawa przewidywana powinna poprzedzić udziałem licznym i nastrojem karnawałowego hamoru.

Przyezni się do tego także program, którego szczegóły podane będą w najbliższych dniach, a które miejscami na galerii dodają wartości w znacznej mierze. Ceny biletów na galerię uormowane są w sposób odpowiadający stosunkowi miejsc do siebie: I. rząd naprzeciw estrady 15 k., II. rząd boczny 10 k., III. rząd naprzeciw estrady i II. rząd boczny po 8 k., IV. rząd naprzeciw estrady 6 koron. — Wcześniejsze zgłoszenie ma duże znaczenie, gdyż wcześniej przybywający, otrzymają miejsca w rzędach bliższych. Sprzedaż tych biletów rozpocznie się już jutro w godzinach przedpołudniowych w lokalu komitetu przy ulicy Jagiellońskiej 10 II piętro.

Datki na bal rabczański. Na rece skarbniczki balu rabczańskiego hr. Adamowej Starzeńskiej nadstano nast. datki: p. M. Gwiazdomorska 20 kor., p. M. Garapich 20 k., p. Kowalska 10 k., hr. Stanisławowie Wodziecy 20 k., z Żółtowskich hr. Ponińska 30 k., Alf. Chłapowsky 30 k., dr. St. Biesiadcki 10 k., Tad. Epsteinowie 20 k., M. Sędziemirowie 20 k., St. Schöngutowa 10 k., L. Bzowska 10 k., Eksc. gen. Böhm Ermolli 30 k., Eksc. gen. Rozwadowski 20 k., hr. N. Tarnowska 20 k., hr. M. Sołbański 100 rubli, St. Iglicy 20 k., W. Piotrowscy 40 k., hr. Esterhazy 20 k., J. Matulinscy 20 k., E. Jaxa Chronowski 30 k., Fr. ks. Radziwiłłowie 20 k., dr. E. Rosenblatt 30 k., St. Żelenicy 20 k., Teod. Mańkowsky 50 k., Hier. hr. Tarnowski 20 k., hr. Jak. Potocki 100 k., hr. B. Tyszkiewicz 50 rubli, z hr. Lasockich Skirmuntowa 20 k., Edm. Zieleniewski 20 k., wicepr. Dembowski 25 k., prof. Wicherkiewiczowie 20 k., z Dembowski hr. Tarnowska 20 k., K. Hupkova 10 k., hr. Jan Sierakowski 20 k., Piotr Szymberski 20 k., St. Ciechanowski z Warszawy 100 k., Michał Flatau 15 k., hr. P. Roztworowski 10 k., z Miaczynskich Moesowa 100 k., Wł. Meranowiczowie 20 k., hr. Czesł. Krasicka 30 k., Wład. Gubarzewscy 10 k., Bank hip. 50 k., Winc. Lepkowski 20 k., z Sołtanów hr. Lasocka 50 k., Kazim. Niesiołowski 20 k.

Bal krak. Tow. walki z gruźlicą odbędzie się we środę 4 lutego b. r. w salach Starego Teatru. Protektorat balu objęła ks. Hieronimowa Radziwiłłowa z Balic. Komitet pań pod przewodnictwem Janowej hr. Szembekowej dokłada wszelkich starań, by tradycyjna zabawa o wysoce humanitarnym celu wypadła jak najpomysłniej. Datki na cele Towarzystwa przyjmuje przewodnicząca komitetu hr. Szembekowa (Basztowa 10), oraz skarbniczka p. Witoldowa Hausnerowa (Krupnicza 5). W razie nieotrzymania zaproszenia wskutek niedokładnego adresu, należy się zwracać do p. Józefowej Grodyńskiej (Krupnicza 10). Z dniem dzisiejszym rozpoczyna się sprzedaż zamówionych dotąd biletów, zarówno na galerię jak na salę. Dalsze zgłoszenia przyjmuje przewodnicząca komitetu, skarbniczka oraz pp. Kazimierzowa Maryanowa Morawska, Stanisławowa Ciechanowska, Eugeniuszowa Borzecka, Augustowa Raczynska, Kazimierzowa Smolarska

(ul. Sławkowska 10), Józefowa Grodyńska (ul. Krupnicza 10).

Resursa urzędnicza urzęduje w sobotę dnia 31 stycznia doroczny bal w swej nowo z wielkim nakładem odgrodzonej sali. Elektrotechnicy pracują już nad urządzeniem wielkich reflektorów elektrycznych, w których barwnym świetle odtaneczonym będzie w sześć par salonowy »Tango«. Karnety wykończają artyści malarze. Początek o godz. 9 wieczór. Zaproszenia wydaje sekretaryat Resursy codziennie w godzinach wieczornych.

W niedzielę dnia 1 lutego odbędzie się zabawa dla młodzieży. Początek o godz. 7 wieczorem. Kosztujemy miłe widzione.

Instytut muzyczny urzęduje we czwartek 29 b. m. w lokalu własnym zabawę dla uczniów. Początek o godz. 6 wieczorem. Zaproszenia wydaje kancelarya Instytutu codziennie od 12—1 i 4—6.

W ognisku nauczycielskiem (Rynek gł. 29) odbędzie się w dniu 1 lutego zabawa taneczna dla członków Stowarzyszenia i ich rodzin. Zgłoszenia przyjmuje się w Ognisku od 5—6 wieczorem.

Zabawę taneczną z kolytorem i licznymi niespodziankami urzęduje Związek absolwentów Akademii handlowej w sobotę d. 31 bm. w sali Stow. kupców i młodzieży handlowej, ul. Wolska 1. 14. O pomysłowości komiteta, rozwijającego żywą akcję około uroczniczenia zabawy świadczy, że zaproszenia sformułowano w formie wyciągu z księgi buchalterskiej.

Związek państw. oficjantów urzęduje w sobotę 31 bm. w sali Strzeleckiej wieczór taneczny. Po zaproszenia, które już są na wyczerpaniu, zgłaszają się można ul. Poselska 7 parter.

Zabawa taneczna agentów Dyr. policyi w Krakowie, odbędzie się w salach Resursy urzędniczej we wtorek 3 lutego. Czysty dochód przeznaczony na zapomogi dla wdów i sierót, pozostałych po agentach policyi.

Z KRAJU.

Pomnożenie notaryatów w Galicyi. Ministerstwo sprawiedliwości zamierza ze względu na znaczny wzrost agend notaryalnych pomnożyć liczbę notaryatów w Galicyi. Między innymi ma być utworzony w Stanisławowie trzeci notaryat.

Rozwój Krynicy. Donoszą z Krynicy, że wczoraj natrafiono przy pogłębieniu szybu drugiego w parku na solankę w głębokości około 800 metrów. Kwestya budowy łazienek niebawem rozwiązana zostanie. Projektowana jest budowa wielkiego budynku, który obok zakładu hydropatycznego pomieszczy nowe łazienki mineralne. Rozpisanie budowy nastąpić ma w lutym lub w marcu.

Sprawy te traktował dotychczas rząd po macoszemu — i na tem Krynica wiele traciła. Byłby już najwyższy czas, aby rząd spełnił swój obowiązek.

Upokorzenie hakatysty. Z Białej piszą nam 25 b. m.: Jak o tem szczegółowo swego czasu donieśliśmy, Rada miejska w Białej zamianowała 12 niemieckich obywateli honorowych celem utrzymania swego stanu posiadania przy wyborach do tej Rady z obawy, aby Polacy nie zostali do niej wybrani. Polacy wnieśli przeciwko temu protest. Niemcy białscy zwołali wskutek tego zgromadzenie do hotelu pod »Czarnym Orlema« i na tem zebraniu jeden z referentów, mianowicie adwokat dr. Oskar Rosner, obraził marszałka powiatu białskiego i posła dr. Łazarskiego za jego stanowisko w sprawie powyższej nominacji. Dr. Łazarski zaskarżył do sądu hitnego Niemca o obrazę czci, lecz do rozprawy nie przyszło, gdyż dr. Rosner odwołał wszystkie zarzuty przeciwko dr. Łazarskiemu i publicznie go w piśmie niemieckich przeprosił. Dr. Rosner jest jednym z przywódców niemieckich w Białej.

Kronika lwowska.

Akeya zapomogowa. Wczoraj odbyła się we Lwowie konferencya prezydium Koła polskiego z p. namiestnikiem w sprawie akcji zapomogowej. Brali w niej udział pp.: Skarbek, Kędzior, Czaykowski i Loewenstein (w zastępstwie p. Germana). Omawiano sprawę funduszu 20-milionowego na instytucje powiatowe.

Wiceprezydent Rady szkolnej kraj. nie będzie przyjmował we Lwowie we środę 28 bm. Natomiast przyjmować będzie w tym dniu w godzinach południowych w Krakowie, gdzie strony interesowane otrzymają bliższe informacje w krakowskim starostwie.

Uzupełniające wybory w lwowskiej Izbie adwokatów odbyły się w sobotę i dały wynik następujący: Członkowie Rady dyscyplinarnej: (na 3 lata) Deryng, Dobrzański, Fiszler, Ploder, (na 2 lata) Till, zastępca: Schönbach. Egzaminatorowie dla egz. adw.: Allerhand, Bund junior, Dobiecki, Ewyn, Fedak, Feld, Finkler, Kosiński, Landes, Löwenherz H.,

Mikulski, Mochnacki, Oleśnicki Eugeniusz, Parnas Emil, Pomianowski, Raach, Wróblewski i Zipper. Egzaminatorowie dla egz. sędziowskich: Allerhand, Ambes, Czarnik, Feiles, Jaglarz, Lisiewicz, Ochrymowicz, Oleśnicki Jarosław, Pajak, Rosmarin Adolf, Sokal Rubin, Sommerstein Salomon, Wein i Weiss Kiwa. Rewizorowie: Kmicikiewicz, Laub i Michejda.

Odznaczenie policyanta. Wczoraj przed południem odbyło się we Lwowie w szpitalu garnizonowym wręczenie srebrnego krzyża zasługi kapralowi policyi Turkiewiczowi, który został poszczelony przez uciekającego złodzieja, zranił go jednak palaszem i zatrzymał go. Obecni byli przy akcji wręczenia: namiestnik dr. Koryłowski, komendujący kawalerji generał Kolswary, dyrektor policyi dr. Reinlaender i oficerowie policyi. Wręczenia tego medalu dokonano na telegraficzne polecenie cesarza. Stan zdrowia Turkiewicza polepszył się znacznie.

Za szpiegostwo. Ze Lwowa donoszą pod datą 27 bm.: Rosyanke Helenę Mikolajewne Korczewę, 23 lat licząc, która przybyła w marcu ubiegłego roku do Lwowa w celach szpiegowskich, skazał tutejszy trybunał karny na karę 15 miesięcznego ciężkiego więzienia.

Dziś odbywa się tajna rozprawa przeciw Teodorowi Hryniewiczowi, malarzowi cerkiewnemu w Łopusznej k. Bóbrki osk. o szpiegostwo. Utrzymywał on stosunki z Jarosławem Monczalowskim, karany już za szpiegostwo, który mieszka teraz stale w Nowosielicy rosyjskiej. Hryniewicz dostarczał materiału o stosunkach wojskowych i organizacjach militarynych polskich.

Echo włamania się na dworc kolejowym. W sprawie włamania się do kasy frachtowej na dworcu kolejowym we Lwowie, o czem przed kilku dniami donieśliśmy, prowadzi śledztwo sędzia Baltycki. Przeglądał on trzech wartowników, przeznaczonych do pilnowania tej kasy. Jednego z nich, Jana Majchera, który wikał się w zeznaniach, sędzia kazał aresztować i zawiesił nad nim areszt śledczy.

ZE ŚWIATA.

Strajk w akademii eksportowej. Z Wiednia donoszą: Strajk słuchaczy akademii eksportowej, którzy domagają się uznania zakładu za wyższą szkołę handlową, rozszerzył się. Wczoraj przedpołudniem urządzili słuchacze przed gmachem akademii »bumel« demonstracyjną. Przyszło do starcia z policyą. Kilku słuchaczy aresztowano. Dyrektor zakładu Schmidt złożył urząd.

Ospa w Wiedniu. Z Wiednia donoszą: Kierownik sanitarnego wydziału X okręgu Sonnerer, zachorował na ospę, której nabawił się przy przewożeniu do szpitala chorego na ospę, niejakiego Hellera. — Ogółem zachorowało dotąd na ospę 6 osób; zaskarżenia są przeważnie lekkiej natury.

Przeciw tango. Z Wiednia donoszą: Wczoraj przyszło na jednym z tutejszych balów do wielkiej demonstracyi przeciw tango. Gdy w jednej z mniejszych sal kilkunastu gości zaczęło tańczyć tango, publiczność głośno zaprotestowała i zmusiła muzykę do zagrania walca.

Odwiłz. Z Berlina telegrafują: Tutaj i na zachodzie państwa nastąpiła odwiłz. Termometr wskazuje kilka stopni powyżej zera. Natomiast nad jeziorem Bodeńskiem panują silne mrozy, skutkiem których wstrzymano wczoraj ruch parowców.

Legat dla cesarza Wilhelma. Zmarły artysta malarz Vahldik zapisał cesarzowi Wilhelmowi pół miliona marek, przeznaczając je na budowę floty niemieckiej.

Strajk węglarzy w Londynie. Z Londynu telegrafują: Liczba strajkujących żeglarzy węglowych wynosi 150.000. Uchwalili oni, że bez względu na sympaty do osób chorujących, nie mogą jednak zaopatrywać szpitali w węgiel. Na północy Londynu były pewne rozruchy, stłumione zresztą łatwo przez policyę. Strajk wywołuje wielkie niedogodności z powodu niemożności regularnego zaopatrywania się w węgiel. Ceny węgla podniosły się w dwójnasób. Policyanci na koniach konwojują wozy z węglem, obsługiwane przez »łamistrajków«, wysyłanych przez składy węglowe do dzielnic uboższych. Noszeniem węgla do szpitali zajęli się studenci, którym nikt w tej czynności nie przeszkadza. W Anglii widocznie ludność nie daje się terrorizować socyalistom.

Teatr miejski w Krakowie.

Wtorek: »Pigmaliön«
Środa: »Pani przerosła«
Czwartek: »Pigmaliön«
Piątek: Teatr zamknięty
Sobota: »Joseph Castus«, »Cudowne źródło«
Niedziela po poł.: »Oj młody! młody!«
Niedziela wiecz.: »Joseph Castus«, »Cudowne źródło«
Poniedziałek po poł.: »Betleem polskie«

Konces. Biuro
PORADY PODATKOWEJ
w Kremerowskiej 12. sporządza fa-
sy i deklaracje, udziela informacji.
918 1 10

Panna

z praktyką, z znajomością buchalt.,
ameryk. i stenografii niemieckiej,
znajdzie stałą posadę. Niemki mają
pierwszeństwo. Zgłoszenia pod „B.
U. S. 648“ poste restante Kraków.
918 2 2

Biuro

Pracownia prasy
w Podgórzu ul. Krakowska 5 Tel. 2539
zawierała Szanownych P. T. Pra-
codawców, że obecnie jest w mo-
żliwości dostarczyć każdemu z nich
kolejną służy domowej. Wpisowego biu-
ro nie pobiera. Zapłacono należy, to-
ż w razie zmiany nieodpowiedniej służ-
by obowiązują biuro do 2 miesięcy.
919 1 11

Słoninę grubą

do topienia w 5 kg. paczkach tylko
za 4-80 K. wędzonkę 5-80 K. miel-
4-80 K. wieprzowinę 4-10, wędlinę
i cielęcinę tylną wprost z pod noża
3-80 K. wyborną kłusą baraniną
3-50 K. ku najszerszemu zadowoleniu
wysła. 925

J. Davidov is

Maramarasziget 39, Węgry.

Operator kinem. egzaminowany,
elektromonter znający
się na m. rach. benzyna wych. pos-
zukuje posady. Zgłoszenia przyjmują
je admin. „N. Reformy“ pod „Opera-
tor“ 959 1 3

Starszy asystent

farmacyi poszukuje posady
lub zastępstwa. Wiadomość ap-
teka Ujście Polne koło Bochni
953 1 3

Na dom III p. w budowie potrzeba
1 loco

70 lub 80.000 Koron

Położenie domu bardzo korzystne.
Zgłoszenia pod: „Dobra lokacja“
Kz ków gł. poczta poste rest. tylko
za okazaniem kwitu inseratowego.
964 1 3

Inteligentna Niemka
poszukuje lekcji języka niemieckiego
i konwersacji, przyjmie także lekcje
za obiad lub za mieszkanie. Zgło-
szenia pod: „Mieszkanie“ poste rest.
Kraków, za okazaniem kwitu inser.
950

Parcela budowlana
w centrum miasta zdatna na budowę
sklepów, kawiarni i kinematografu
do wydzierżawienia. Bliższa wiado-
mość w pensji „Lituanian“ ulica
Szujskiego 1. 1. 866 1 2

Poszukiwany

inteligentny starszy pomocnik han-
dlowy z działu delikatesów, obzna-
jomiony z czynnościami z zakresu
bufetu. Zgłoszenia pod S. P. poste
restante Kraków, Główna poczta.
970 1 4

Nie jesteś mężczyzną?

Nie możesz już doznawać
przyjemności życia? Nim się
wyrzucisz najpiękniejszych
chwil życia, kup sobie pudeł-
ko „Potla“ (8 koron). Jedyny
na naukowe podstawie przy-
rządzone i przez powagi wy-
próbowany środek przeciw
ostłobieniu. — Zażywszy 2
pudełko, jest się napowrót
mężczyzną! Aż do 70 roku
życia bezwarunkowy skutek.
Wyrabia: Delta Laboratoire
de Produits Chimiques à Pa-
ris. — Dostać można przez
skład główny na Austro-Wę-
gry: Apotheke Marienhilf, Bu-
dapeszt. VI., Liszt Ferenc-ter
20. — Za zaliczką lub po
otrzymaniu należytości.

Sprzedam

z wolnej ręki ponad 100.000 m³ ładnej
sosny. Komunikacja łatwa, wywóz tani,
robotnik na miejscu, zachodnia Galicya.
Zgłoszenia do 31 b. m. pod „Gorda-
wa“ poste rest. Kraków gł. poczta,
za okaz. kwitu inser. 977 1 2

Instytut przygotowawczy

(bez prawa publiczności), dobrze się rozwija-
jący, mający szerokie pole do rozwoju, z lic-
nymi zbiorami naukowymi (nadający się dla
prof. emeryta) pod bardzo przystępnymi wa-
runkami zaraz do sprzedania lub wydzierża-
wienia. Dochód roczny około 10.000 koron.
Zgłoszenia: „Sfinks 44“ poste restante
Lwów. 973 1 3

Uroda więcej znaczy niż bogactwo!

Piękną cerę można mieć przy użyciu **Kremu Ve-
nus** usuwającego **PIĘGI**, plamy, opaleniznę i liszaje,
oraz **Pudru Venus** dla pań, nieszkodliwego, sub-
telnie i delikatnie przylegającego do twarzy. Poleca
laboratorium **St. Górskiego w Warszawie**.
Główny skład w Drogueryi Magistrów farmacyi **J. HA-
NAKA i Sp.**, Kraków, Szewska 5.

Krem Venus 4 stołk 1 K 30 h i 2 K 50 h. Puder Venus 4 pudełeczko 40 h
50 h K 1 50 i 2 K 20 h. 811 1 0

Na karnawał

niezbędne dla każdego stołu pasztety z drobin, dziczyzny
gęsi, wątróbek. Specjalność „La Strassburg“. Znak mite
majonezy, auspiki, galantyny, cudo podania od najskromniej-
szych do najwytworniejszych poleca 529 7 12

Pierwsza kraj. fabryka pasztetu, konserw i bulionu w kostkach
Karola Goebela przediem D. Chrobąszcza, Kraków, Sławkowska 29.

Skrzypce studenckie i orkiestrowe

ze smyczkiem i pudrą tylko 12 koron.

Skrzypce to są prawdziwym cze-
skim wyrobem i cieszą się wska-
tek swą znakomitą jakością
szczególnie wziętością; do-
starcza się ich z odpowiednim
smyczkiem, drewnianym futera-
łem, kaloszem, zapasową pod-
stawą i stojakiem po następu-
jących cenach: Nr 128. Dobre,
zdatne do gry, skrzypce dla małych studentów, kompletnie, w czar-
nem pudle 12— K Nr 124. Dobre „f“ skrzypce studenckie, komple-
tne, w czarnym pudle 13— K Nr 125. Lepsze „f“ skrzypce dla małych
studentów, kompletnie, w czarnym pudle 14— K Nr 126. Lepsze „f“,
skrzypce o silnym tonie, kompletnie, w czarnym pudle 15— K. W le-
pszym wykonaniu 16— 17— 20— 25— do 32— K. — Za opakowanie
w skrzynce drewnianej 70 hal. — Wymiana dozwolona lub zwrot pienię-
dzy. Wysła za zaliczką c. k. nadzwyczaj dostawca **JAN KOK-
RAE**, Brück Nr 341 (Czechy). Katalog główny z przeszło 4000 rysin na
żądanie każdemu gratis i franko. 438 1 5

Główna wygrana 100.000 franków przy okazji lot, które się od-
było dnia 1 sierpnia 1911 pada na los turecki, kupiony na spłaty mies.

Los turecki

Ciągnięcie już 3 lutego 1914 r.

6 ciągnięć na rok 6

Główna wygrana złotem

Franków 400.000

1 200.000.

Los got. około 240— K. lub na

48 rat miesięcznych po 9 K.

2 losy na tylko 47% raty mies.

po 12— K.

3 losy na 47% raty miesięcznej

po 18— K.

Każdy los musi być wyciągnięty.

Wszystkie 5 losów razem tylko na 45%, rat mies. po 10— K.

Natychmiastowe wyłączne prawo do wygranej już po złożeniu pierw-
szej raty na prawne potwie. dzenie kupna. Zamówienia przek. poczt.

Wiedeński dom wymiany Robert Reiter

Wiedeń IV., Hauptstrasse 20 A — tylko Paulanerhof.

400.000 koron

razem głównych wygranych

w 11 ciągnięciach na rok

4 oryginalne losy

1 wloski los Czerwonego Krzyża.

1 węg. los Czerwonego Krzyża.

1 serbski państw. los tytoniowy

1 los losziv (Dobrego serosa)

Najbliższe 2 ciągnięcia już

3 lutego i 2 marca 1914.

Wszystkie 4 losy razem gotówką

około 153— K lub na

38 rat miesięcznych po 4-50 K.

Skarbem
prawdziwym dla cie-
piących na następstwa
młodości jest
słynne dzieło Huxto-
wasa
Dra. Retau'a
Ochrona własna
Nowe wydanie polskie.
Cena K 2.—
Niechaj czyta je każdy
doznający na sobie
skutków takich nado-
gów. Do nabycia przez
Verlags-Magazin, Leipzig,
Neumarkt 26 (w Lipsku,
w Saksanii, jakoteż
przez każdą księgarnię.
975 1 12

Przez c. k. Namiesnictwo
zatwierdzony

Zakład gim. rytmicznej im. Szopena

metodą Dalcroze'a. Drowej
Chwatowej, pod kierunkiem
M. Wernickiej, przyjmuje
zapisy do kompletów dla dzie-
ci i starszych od godziny
3—4-tej w pałacu Spiskim
Rynek, oficyna. 820 2 3

Obrazem

młodości i piękności będzie i Pani,
używając oryginalnego wschodniego
kremu piękności i mydła „Zeldijje“.
Próbny stołk 50 hal. wielki stołk
1-60 K. wielki złoty stołk 2-40 K.
mydło 1 K. Dostać można w apte-
kach, drogueryach i perfumeryach.
Wielokrotne odznaczenia. Ostrzeż-
nie przed naśladowaniem. Jedyni
wytwórcy: Perfumerie Orientale
Zeldijje G. Proche, Braka, Bożnia

827 1 10

5 halerzy

kosztuje karta korespondencyjna,
zapomocą której można zażądać nie-
go najnowszego **Katalogu główne-
go**, 4000 rysin, który zawiera obfi-
ty wybór użytecznych artykułów
i stosownych podarunków okolic-
nościowych. Wysła się każdemu
za darmo, opłatnie. C. i k. nad-
zwyczaj dostawca **Jan Konrad**,
Dm. wysyłkowy Brück, Nr 348,
(Czechy). Prawdziwe zegarki niklo-
we po 3-80 K i 5 K. budzik niklo-
wy 2-80 K, barmanijka 6 K, skrzyp-
ce 5-30 K. Rewolwery 6-30 K. —
Niema ryzyka! Wymiana dozwolona
lub zwrot pieniędzy. Wysła za
policaniem. 443 1 6

Do sprzedani willa murowana

z dwumorgowym ogrodem owoc-
owym i jarzynowym w Czatk-
kowicach koło Krzeszowic, na
dogodnych warunkach. J. N.
poste rest. Kraków 958 1 2

Na nadchodzącą wiosnę

zalecam do siewu 931 1 10

Najlepsze nasiona

gospodarcze, leśne, warzywne, kwiatowe,
z gwarancją czystości i siły kiełkowania

DRZEWKA OWOCOWE I OZDOBNE,

Krzewy, róże piętne i krzewaste, oraz wszelkie artykuły
wchodzące w zakres ogrodnictwa i rolnictwa. Towar dobo-
rowy. Ceny niskie.

Cennik i specjalne oferty wysyłam opłatnie

E. Freege Kraków.

Sklep towarów miastanych,
połączony z handlem
wedlin, elegancko urządzonej, zaraz
do sprzedania. Wiadomość w biurze
anonimów Maryana Hupczyca. Kra-
ków, Jasielska 7. 959 1 3

Ulokujemy
nałupieckich i inne w Ekeuonia.
Kraków, Konarska 4. 777

Jamnik

w kaganiu i z obrozą, walący się
„Cybuch“ (Nr marki 624) zaginął
na placu dnia 26 b. m. Łaskawy
znaleźcie go i oddajcie go do
al. Straszewskiego 20 (moleński),
za hojną wynagrodzeniem. 963 1 3

Parcela

z ułówna parterem i damami, o
trzech izbach, przy bardzo iochli-
wym rodozie w Tarnowie, z po-
wodn wejściu właściciela, pod bar-
dzo przystępnymi warunkami do
sprzedania. Cielówka pożądana
10.000 K. Informacje: Kraków, ul.
Sławkowska 29, parter, izba Nr 2, mie-
dzy 1-9, 1-3, 7-10 wieców.
954 1 4

Niedy energiczny

urzędnik biurowy z 15-letnią
pracy (Krakowianin) poszukuje
posady w przedsiębiorstwie handlo-
wym lub przemysłowym. Zgłoszenia
pod „Główna poczta“ poste res-
tante Kraków, za okazaniem kwitu
inseratowego. 947 1 2

Rutynowana krawcowa

poszukuje zajęcia w domach
prywatnych (Gabryla) poste
restante Kraków. 973 1 2

Kroju i szycia

sukien damskich wykona najdo-
kładniej i najtaniej nawet Panie,
zupenie z szyłem nie obeszane.
Kurs obejmuje: szycie, modelo-
wanie i t. p., następnie naukę
szycia. Wpływ odbywać w Szkole
kroju i szycia „Główna“ al. Błaga
17 i p. oficyna. Wykonuje również
wszelkie formy. 972 1 3

Bardzo korzystna spokojność.

Dom murowany 1-pięt., z oficyną
parterową, brama wjazdowa, docho-
dzący, składający się z 10 poko-
jów, 6 łazienek, 6 kuchni, na naj-
lepiej położonej, z których na pię-
trze można przystąpić jedno większe,
z 4 pokojami, przedpokojem i kuchnią,
a na parterze oprócz mieszkań także
kuchnię, jedno słonecznik, może z nie-
go właściciel pragnie, co tylko zechce,
jest zaraz także przy głównej ulicy
w dzielnicy Krakowa, z powodu
stosunków finansowych do sprzeda-
nia. Bliższych informacji udzieli
z grzecznością Janiec Dział, w Kra-
kowie przy al. Jagiellońskiej. Pośred-
nictwo nieopłacone. 980 1 3

Méthode Berlitz

Mme de Ferrieres Pro-
fesseur de Français
Lobzowska, 4. parter.
759 5 10

Spór o wielkość pomiędzy Nowym Jorkiem a Londynem.

Lubując się w gigantyczności Amerykanie, którzy w Nowym Jorku posiadają dom o 52 piętrach, uradowali się ogromnie, gdy przed kilku dniami prezydent nowojorskiego urzędu zdrowia stwierdził, że Nowy Jork jest największym miastem na świecie, gdyż d. 1 lipca 1913 r. liczył 5.476.966 mieszkańców, więcej tedy niż Londyn, mający 4.521.685 mieszkańców. Ale rychło przyszło rozczarowanie. Statystycy londyńscy podnieśli, że prezydent Guilfoxy objął swoim obliczeniem cały „Greater Newyork”, to jest ów ogromny obszar, do którego należy Long Island ze stolicą Brooklynem. Liczącym przeszło 1.000.000 mieszkańców. Natomiast po drugiej stronie uwzględnił Guilfoxy nie „Greater London”, lecz tylko Londyn jako jednostkę administracyjną, wykluczając jego przedmieścia autonomiczne, które atoli tworzą z Londynem nierozdzielalną, faktyczną całość. Istnieje natomiast trzy Londyny: „Central London”, „County of London” (to jest hrabstwo Londynu) i „Greater London” (Wielki Londyn). Administracyjna jednostka „County of London” ma rzeczywiście „tylko” nieco więcej niż 4½ miliona mieszkańców, ale do niego należą autonomiczne przedmieścia, jak Acton, Tottenham, Westham, Eastham, Hford, Hamptstead i t.d. Ten wielki Londyn stanowi jednolitą całość, gdy przejdzie do Nowego Jorku trudno liczyć Long Island. Według spisu z dnia 1 lipca 1913 roku, wielki Londyn miał 7.411.385 mieszkańców, a więc prawie o 2 miliony więcej niż Nowy Jork. Radość Amerykanów była przedwczesna, gdyż Nowy Jork nie jest jeszcze największym na świecie miastem, lecz Londyn. Ale Amerykanie pobieżyli się rychło i powiedzieli sobie, że Nowy Jork wkrótce stanie się największym miastem na świecie, gdyż rozwija się silniej niż Londyn. W r. 1901 miał Nowy Jork załedwie 50.000 mieszkańców, zaś Londyn okragło milion, do którego Nowy Jork doszedł dopiero przed 40 laty. Jeżeli rozwój jego będzie i nadal tak intensywny, to Nowy Jork w krótkim stosunkowo czasie zostanie największym miastem na świecie.

Wiadomości Mierackie.

Nowe książki:

Wł. S. Reymont: Rok 1794. Ostatni sejm Rzeczypospolitej. Powieść historyczna. Warszawa. Nakład Gebethnera i Wolffa.
Gabryela Zapolska: O czym się nawet myśleć nie chce. Warszawa. Nakład Gebethnera i Wolffa.
Stanisław Ostrowski: Rok klęski. Powieść z czasów Księstwa warszawskiego. Warszawa. Nakład Gebethnera i Wolffa.

Z kalendarza. Wtorek 27 stycznia: Jena Złotost. 100 i Ju-tiana; w środę 28 stycznia: Walego i Juliana 110; we czwartek 29 stycznia: Franciszka 120 i Konst.

Z krakowskiego obserwatorium. — Dnia 26 stycznia termometr działy od -21 do -42 Cels.; barometr opadł.

Dnia 27 stycznia o godz. 7 rano stan barometru 745,3 mm. termometr — 24 C., wiatr p. północno-wschodni.

Dnia 28 stycznia o godzinie 7 rano stan barometru 761,1 mm. termometr — 13 C., wiatr północno-zachodni.

Zakopane. Tel. z Krakowa: Temno, 17. Pogodnie, śnieg, tor bez zmian.

Kursa giełdowe.

Wiedeń, 26 stycznia. (Giełda południowa). Marki 117:51. Renta majowa 82:70. Renta koronowa węgierska 82:55. Akcje austr. zakł. kred. 633:— . Akcje węg. zakł. kred. 836:— . Akcje Anglobanku 341:— . Akcje Unlonbanku 601:50. Akcje Bankvereinu 517:50. Akcje Landerbanku 527:— . Akcje kolei państwowych 709:25. Lombardy 102:75. Akcje fabryki broni 946:— . Akcje tytoniowe 430:50. Alpiny 797:— . Rima-Muranyi 635:50. Akcje praskiego Tow. żelaznego 24:43. Losy tureckie 230:50. Ruble 253:— . Skoda 761:50. 4½ proc. listy zastawne Banku galic. dla handlu i przemysłu — . Usposobienie: spok.

Berlin, 26 stycznia. (Giełda poranna). Akcje kred. 303:— . Tow. dyskontowe 188:25. Bochum 0:— . Fenix. 0:— . Usposobienie niepewne.

Nadesłane.

Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi.

Zaziębienie i kaszel.

Każdy wie, jak to nieraz trudno pozbyć się zaziębienia, czyli kaszlu. W takich wypadkach bardzo polecenia godnym jest zażywanie emulsji Scotta tak długo, dopóki nie jest się zupełnie świeżym i siłowym. Dobroczynny wpływ emulsji Scotta, a szczególnie też jej działanie, kaszel łagodzące, daje się wnet uczuć i od owej chwili postęp łatwo można zauważyć. — Wiele osób, które przez długie lata dręczyły skutki zaziębienia i kaszlu, przez emulsię Scotta nabrało nowych sił i chęci do życia.

Emulsja Scotta jest tak smaczna i łatwa do strawienia, że dorośli i dzieci chętnie ją zażywają.

Cena oryginalnej flaszki 2 K 50 h. Dostać można w każdej aptece. Po przesłaniu 50 h. markami do firmy Scott et Bowne, T. z o. p., Wiedeń, puje i przy powołaniu się na ten dziennik następną, przez jedną z aptek jednorazowo przesyła na próbę. 174 1 2

Dr. Józef Jasieński

ordynuje w chor. nerwowych ul. Karmelicka 29 parter od godziny 3—5-tej, telefon 3200. 4 8

„KRAKOWIANKA”

3 9 2 czekolada mleczna
A. Piasecki — Kraków.

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę śp. Karolowi Drozdowskiemu a rodzinie Jego okazał szczere współczucie — pozostała wdowa z dziećmi składa serdeczne „Bóg zapłać”
W Tyczynie 23 1914 r.

957

Marya Drozdowska.

Dla dzieci

i dorosłych.

jak n. n. rozwolnienie, cholerę i nieżyt kiszek.
131 1 0

Krem do zębów.

Woda do zęb.

Pobliżliwość matek

wobec niechęci dzieci do mycia głowy, mści się srodcie na włosach dzieci. Należy przeto, bez względu na porę, co tygodnia myć główki dzieciom gorącą wodą i szamponem desynfekcyjnym Dra Lustra, wcierając pianę szamponu starannie w skórę podczas mycia. 335 3 ?

Do polowania i dla turystów!

Nawie prawdziwie nieprzemakalne z futer angielskich i skóry ławowej. Nadzwyczaj trwałe! Męskie i damskie, poleca W. KAPERA, KRAKÓW, ulica Sławkowska 24 (Dom N. X. Energetów). Na żądanie zamówienia skutecznie sę w 24 godzinach.

Z prowizyj na miarę wyśtaroży stary buki. — — Fun-tusznosc zapewni ona

359 1 2

Przy grach i zabawach, śladkach i zapach pamiętajmy
o towarzysztwie „Szkoły Ludowej”.

C. k. Dyrekcyja kolei państwowych w Krakowie. Wyciąg z rozkładu jazdy ważnego od 1 października włącznie (czas środk. europ.).

Odchodzą z Krakowa:

12:30 w noc (osob.) do Podwoleczysk. Polaczenia: do Nowego Sącza, Kraków.
12:50 w noc (osob.) Nr 3 do Wiednia. Polaczenia: do Opawy.
3:15 w noc (osob.) do Czarnowca.
3:55 w noc (osob.) Nr 10 do Wiednia. Polaczenia: do Warszawy.
4:20 w noc (osob.) do Oświęcimsa.
5:10 w noc (osob.) Nr 21 do Wiednia. Polaczenia: do Wrocławia.
6:40 r. (osob.) do Podwoleczysk, Stanisławowa i Łosza.
6:52 rano (osob.) Nr 2 do Wiednia. Polaczenia: do Wrocławia.
7:30 r. (osob.) do Podwoleczysk. Polaczenia: do Szczecina, Rzeszowa i t.d.
8:10 r. (osob.) do Wieliczki.
8:25 r. (osob.) do Kocmyrzowa i Mogiły.
9:35 rano (osob.) do Nowego Zagórza. Polaczenia: do Rzeszowa.
9:50 rano (osob.) do Wiednia i Warszawy.
10:45 r. (osob.) do Podwoleczysk, Łosza. Polaczenia: do Nowego Sącza, Orlowa, Jarosławca, Jasła.
1:15 pop. (osob.) do Suchej i Oświęcimsa.
1:30 pop. (osob.) do Wieliczki.
1:42 pop. (osob.) do Kocmyrzowa i Mogiły.
1:57 pop. (osob.) Nr 14 do Wiednia.
2:35 pop. (osob.) Nr 6 do Wiednia. Polaczenia: do Wrocławia.

2:51 pop. (osob.) do Lwowa. Polaczenia: do Szczecina, Nowego Sącza.
3:00 pop. (osob.) do Tarnowa. Polaczenia: do Szczecina, Stróż, Jasła, Nowego Sącza.
3:25 pop. (osob.) do Suchej, do Zakopanego, Nowego Sącza, Stróż.
3:49 pop. (osob.) do Łosza. Polaczenia: do Stróż, Nowego Sącza, Jasła.
6:00 wiecz. (osob.) Nr 116 do Oświęcimsa.
6:45 wiecz. (osob.) Nr 16 do Wiednia. Polaczenia: do Warszawy, Petersburga, Wrocławia.
6:55 wiecz. (osob.) do Tarnowa.
7:40 wiecz. (osob.) do Wieliczki.
7:55 wiecz. (osob.) do Nowego Zagórza. Polaczenia: do Wiednia.
8:00 wiecz. (osob.) do Kocmyrzowa.
8:13 wiecz. (osob.) do Łosza, Bukaresztu, Konstancji. Polaczenia: do Warszawy.
8:30 wiecz. (osob.) do Podwoleczysk. Polaczenia: do Wieliczki.
10:15 w noc (osob.) Nr 4 do Wiednia. Polaczenia: do Warszawy, Wrocławia.
10:35 w noc (osob.) Nr 104 do Wiednia.
10:55 w noc (osob.) do Lwowa. Polaczenia: do Wieliczki, Jasła, Orlowa.
11:55 w noc (osob.) do Nowego Sącza. Polaczenia: do Oświęcimsa, Złotego.

Przychodzą do Krakowa:

12:30 w noc (osob.) z Czarnowca. Polaczenia: do Bukaresztu.
3:07 w noc (osob.) Nr 7 z Wiednia. Polaczenia: do Karlsruhe.
3:30 w noc (osob.) z Podwoleczysk. Polaczenia: do Odesy.
4:52 r. (osob.) z Lwowa. Polaczenia: do Stojanowa, Podhajen, Chyrowa, Sambora, Strzyja, Orlowa, Nowego Sącza.
5:30 rano (osob.) Nr 103 z Wiednia.
5:55 w noc (osob.) z Nowego Zagórza przez Suchę. Polaczenia: do Gólska, Orlowa, Zakopanego.
6:10 rano (osob.) Nr 3 z Wiednia. Polaczenia: do Berlina i Wrocławia przez Begum.
6:32 r. (osob.) z Łosza. Polaczenia: do Konstancji, do Warszawy.
7:20 rano (osob.) Nr 15 z Oświęcimsa.
7:40 r. (osob.) z Wieliczki.
7:55 r. (osob.) z Kocmyrzowa i Mogiły.
8:55 rano (osob.) Nr 32 z Oświęcimsa przez Podgórze-Łoszę.
8:15 r. (osob.) z Tarnowa. Polaczenia: do Nowego Sącza, Jasła.
8:4 r. (osob.) z Podwoleczysk. Polaczenia: do Krynowa, Odesy.
9:35 rano (osob.) z Granicy. Polaczenia: do Warszawy.
9:55 rano (osob.) Nr 13 z Wiednia. Polaczenia: do Orlowa, Opawy.

11:20 r. (osob.) z Wiednia.
11:55 rano (osob.) Nr 30 z Wiednia.
12:55 pop. (osob.) z Kocmyrzowa i Mogiły.
1:10 pop. (osob.) z Wiednia, czwartki i święta z Tarnowa. Polaczenia: do Nowego Sącza.
1:21 pop. (osob.) z Lwowa.
2:05 pop. (osob.) z Nowego Sącza, Zakopanego.
2:20 pop. (osob.) z Lwowa.
2:45 pop. (osob.) Nr 6 z Wiednia. Polaczenia: do Karlsruhe.
3:35 pop. (osob.) z Wieliczki.
4:45 pop. (osob.) z Oświęcimsa, Stawiny.
4:52 pop. (osob.) z Wrocławia (Glinianka).
5:50 wiecz. (osob.) z Tarnowa.
6:11 wiecz. (osob.) z Wiednia.
6:35 wiecz. (osob.) z Podwoleczysk.
6:55 wiecz. (osob.) do Suchej, do Łosza.
7:10 wiecz. (osob.) z Kocmyrzowa.
8:10 wiecz. (osob.) Nr 1 z Wiednia. Polaczenia: do Karlsruhe.
8:16 wiecz. (osob.) z Oświęcimsa.
8:24 wiecz. (osob.) z Podwoleczysk.
9:15 wiecz. (osob.) Nr 19 z Wiednia. Polaczenia: do Pragi.
10:24 w noc (osob.) z Rzeszowa.
11:05 w noc (osob.) z Łosza. Polaczenia: do Łosza.
11:35 w noc (osob.) Nr 1 z Wiednia. Polaczenia: do Łosza.

Pisarza gospodarczego

z 1-2-letnią praktyką poszukiwane natychmiast. Zgłoszenia pod adresem Fr. Michajda, rzadca dóbr w Bystrzowie. 785 3 3

Panna

niejąca pisać na maszynie wszystkich systemów, oraz bieżnie stenografować po polsku poszukuje posady każdego czasu. Zgłoszenia pod „M. B.“ przyjmuje Adm. Nowej Reformy. 802 4 6

Baczność!!!

Kto ma gotówkę, leżącą w bankach na 4%, niech natychmiast zgłosi się do Ekonomii Kraków, Bonerowska 4, która ulokuje ten kapitał na najpewniejszej hipotecznej na dobry procent. 889 3 3

Po najwyższych cenach

kupuje używane ubrania męskie i damskie, M. Schwarc, Kraków, ul. Józefa 1. Kartka wystarczy. 522 7 20

Rutynowany drogiarzysia

Wielkopoleński, z ukończoną praktyką w aptece, obecnie od 6 lat zajęty w większej drogiarerii w Galicji, poszukuje miejsca w Krakowie od 1 kwietnia lub później. Zgłoszenia: S. F. Kraków, Uniwersyteci. 797 3 3

Gustowne i łatwe do samoczesania

Fryzury

wyrobia ze swoich włosów i z danych. Fryzjer ul. Wolska 1. 936 3 10

Akademik

omieszczyłby się na mieszkaniu przy spokojnej rodzinie wraz z żoną, z wyjątkiem, za skromnym wynagrodzeniem. „Akademik“ posie reszt. Kraków, za okazaniem kwitu inwent. 916 3 6

Pożyczkę pieniężną

otrzymują osoby każdego stanu (także panie) na 4-5%, bez poręki na spłaty po 4 K miesięcznie przez „Fiadał“ Escompte-Bureau, Endapost VIII Rakówi ul. 71. 550 10 10

30.000 koron

mam do umieszczenia na 1 lub 11 hipotekę. Alfa 4 poste restante Kraków, kwit inwent. 916 1 3

Stoneczne

z wielkim komfortem urządzone mieszkania, ogrzewane centr. ciepłą wodą, z łazienkami i kuchniami gazowymi, z oświetleniem elektr. i gazowym, z telefonami domowymi i miejskimi, z odpływami elektr. przy ul. Biskupiej 1. 6. Do wynajęcia od 1-go kwietnia, codziennie od 10-12, albo 2-4 do oglądnięcia. 956 1 5

WOJCIECH OLSZOWSKI

KRAKÓW — MAŁY RYNEK poleca 7 0

MARMOLADY

Owocowa Morelowa Wiśniowa Malinowa Porzeczkowa Porzeczkowa Brzoszczynowa

Za jakość ręczy się.

„WISŁA“

Parowa Pralnia białizny — — — — — Pralnia chem. i art. farbiarnia

Filia w Krakowie:

Długa 11 A.
Karmelicka 9.
Zwierzyńska 15.

Krowoderska 44.
Grobie 21.
Dietla 41 (hot. Müllera).

Grodzka 42

poleca się

DO WSZELKICH ROBÓT

w ten zakres wchodzących

Wszelkie roboty wykonuje się w 3 dniach.

789 3 4

Przed użyciem.

Po użyciu.

Uspokojenie, myśli, czynność i każde poruszenie ciała zależne jest od mózgu. — Znużenie, przygnębienie, wyczerpanie i ogólnie osłabienie ciała jest oznaką braku siły do życia. Kto chce czuć się zawsze rześkim, ze swobodną myślą, silną pamięcią, kto chce w pracy i zajęciach znaleźć przyjemność, niech zażywa Kola-Dultz (Kola-Dultz). Jest on naturalnym pokarmem dla nerwów i mózgu, równocześnie poprawiającym i odmładzającym krew, a udzielając siły, działa skutecznie na każdy organ ciała. — Kola-Dultz

daje ochotę do życia i siłę do działania

a również uczucie młodości wraz z siłą czynną, które reżą za skuteczność i szeptanie w przedsięwzięciach. Proszę używać jakiś czas Kola codziennie, a wzmożni on nerwy, usunie każdą słabość, a jego działanie sprawi, że będzie poczuć pełnych sił i zdrowia. Kola jest polecany przez powagi lekarskie całego świata i używany w szpitalach i sanatoriach dla chorych nerwowo.

Proszę żądać Kola-Dultz darmo!

Daje więc Landemni sposobność wzmocnienia jego nerwów. Proszę napisać do mnie kartkę pocztową, z podaniem dokładnego adresu, a prześlę natychmiast za darmo i opłatnie dawkę Kola-Dultz, zupełnie wystarczającą do poznania jego cudownej siły.

Według uznania można i więcej zamówić. Proszę pisać natychmiast, aby nie zapomnieć. Miejsce wysyłki: der „HEILIGENHEIT-APOTHEKE“ — Budapeszt VI. Abt. 301

Tak cudownie
działa

Przetwór

KOLA-DULTZ

najlepszy pokarm natury
dla mózgu i nerwów.

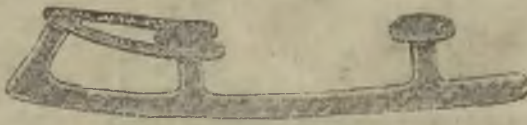
W. Halski, Kraków

Sukiennice 21-22

ul. Szewska 23

poleca na zime

słynne piece systemu Dauerbrand, marki Meteor i Automat „Swoboda & Co“, tysiącrotnie wypróbowane w mieszkaniach, salach szkolnych, kościołach i t. p., oraz wielki wybór saneczek i łyżew najnowszych systemów.

Koncyptent

z prawem substytucyj przyjął posadę w poważnej kancelarii adwokackiej. Zgłoszenia z warunkami przyjmie Administracja Nowej Reformy pod „Dra Adama“. 825 2 3

Roger de Brugiere

professeur de français
Ul. Karmelicka 7.
741 6 0

Apteka prowincjonalna

w pięknej zdrowej okolicy, w siedzibie Władz powiatowych i szkoły średniej, do sprzedania lub do zamiany na większą. — Blizszej wiadomości udzieli Jędrzej Krukier, wiceburmistrz miasta Krosna. 380 2 3

Dla PP. Krawców! 850 5 6
piec krawiecki na 9 żelaz, maszyną oryginalną Wiktorii, stalą niklową, warsztaty, szaty na materiały — tano do sprzedania w handlu mebli, Kraków, Kopernika 13.

Spólnika

z kapitałem od 4000 koron poszukuje się do pewnego i dobrze się rentującego interesu. Zgłoszenia „Z. L. 1914“ poste restante Kraków. 831 3 10

Panna

z rentą, inteligentna, milej powierzchowności poszukuje w celu matrymonialnym znajomości z mężczyzną do lat 40-tn na stanowisku poważnym. Rzecz traktowana serio. Zgłoszenia anonimowe pod „Rent“ poste restante Kraków 1, za okazaniem kwitu inwent. 915 3 3

Poszukuje się

zaraz państwa, obywateli z prowadzeniem rachunków kapielniczych. Zgłoszenia „Posada 14“ poste restante Kraków. 917 2 3

Zuraz do wynajęcia

3-5 pokoi, przedpokój, kuchnia i t. d., od 1 stycznia 1914, przy ul. św. Anny 3. Wiadomość u dozorczy domu. 691 10 0

Dom drewniany

27 m. frontu, w kilku ubikacjach, z ogrodem, razem około 400 sążni, dwa fronty, przy głównej ulicy w Zwierzynie do sprzedania. Zgłoszenia pod „Dom drewniany 100“ poste restante Główna poczta, Kraków. Pośrednictwo niewskazane. 551 3 3

Sanatorium

i Zakład wodo leczniczy spec. chor. nerw. Dra Kupezyka, Kraków, ul. Szujskiego 11. Choroby nerwowe, serca, zółtą, przemiany materii itp. 392 8 20

Nauka
języków

obecnie:
Jagiellońska 9.
Nr telefonu 2933.

Sliczna willa w Krakowie

do sprzedania okazanie poniżej ceny własnych kosztów. Pierwszorzędny komfort, elektryczność, gaz, wodociąg, kanalizacja. Sliczny ogródek owocowo-kwiatowy. Do kupna wystarczą 5-10.000 koron gotówki, reszta może pozostać na hipotece. Ewentualnie do wynajęcia każdej chwili bez mebli lub z całym urządzeniem. Doskonałe powietrze, wyjazd na letnie mieszkanie zbliżony. Oglądać można codziennie od 10-12. Urzędniczo 1. 24, (druga przecznica z ul. Czarnowiejskiej na prawo za parkiem krakowskim lub bliższą drogą przez park krakowski iurteką za Teatrem ludowym). 729 5 5

Stoneczne 3 pokoje

przedpokój, kuchnia, łazienka, z przyn., z oświetleniem elektrycznym i gazowym, do wynajęcia zaraz. — Wiadomość u dozorczy domu. Blich 4. 692 10 0

Do sprzedania

konsola z lustrem, większa, mahon, ozdobiona brązami. Lustro w ramach złotych i różne konsole. Kredensy pokojowe, szafy z 3-części, oszklona, 3 m. 20 cm. na kółkach lub przyrządy, stoły marmurowe, gabloty na lądca oszklona 1 m. 50 cm. długa, 50 cm. szeroka, stół czarny lakierowany, stół mahonowy do kart, szafy, łóżka blaszane, umywalki, biurka, fotele skórą kryte oraz różne meble najtańszej sprzedaży **Katolicki handel. Kraków Kopernika 1. 13.** 829 8 6

Do ulokowania

na solidne hipotece w Krakowie 48.000 K i 20.000 K gotówką, 40.000 K w listach zastawnych ma kancelaryjny adw. Dra Piotrowskiego ul. Łobzowska 92. 855 4 4

Poszukuje

podróżujących dla sprzedaży kas „Detektiv“ za dobrą prowizję. Zgłoszenia pisemne lub osobiście. M. Kranz, Kraków, Dietlowska 77. 894 2 5

Panna

ewentualnie praktykantka, znajująca stenogr. polską i niemiecką z pis. maszyną, dobrą ortografią w obu językach, potrzebna zaraz. Oferty w języku polsk. i niem. z podaniem żądanej płacy pod „P. 1200“ poste restante Kraków. 849 2 2

Kamieniolomy

do sprzedania pod różnymi warunkami. Wiadomość: Fabryczna 2, w pałacu parter prawy 2-5. 311 3 3

Chemika

potrzebny poszukuje Krakówka Spółka Chemików w Krakowie ul. Wygoda 3. Zgłoszenia pisemne lub osobiście między 2-4 i 6. 921 3 3

Nieeksplodujące

Ogień sztuczny 1-2, niezgarny, oraz światła księżycowe do oświetlania żywych obrazów, szopki, tancerzy na balach i t. p., najtańsze, do najlepszej tylko z laboratorijum M. Madrzykowskiego, Kraków XII, 10. Przegorzał. — Próbić darmo i opłatnie. 336 10 0

Hotel Pension Anglaise-Hotel Walsdorf

w pięknym położeniu, z całym komfortem urządzone. Ogrzewanie centralne, światło elektryczne, doskonała kuchnia, ogród. Cena od 8-11 franków wraz z utrzymaniem i obługą. Osobne pokoje po 7-10 franków. 576 8 0

Drukarnia Literacka w Krakowie, Jagiellońska 10.